

Sant Antoni, la festa capital

Sant Antoni de Viana,
dia desset de gener.
Qui beu primer o darrer,
sempre beu de bona gana.

La festa
més intensa,
més concentrada,
més viscuda,
més artanenca.
I la més tradicional, la més
autèntica.

Molts d'anys a tots.

Pep Tosar, actor

Dia 17 debuta com a director al Teatre Principal de Palma amb **Foc colgat**, d'A. Ballester. L'hem entrevistat i ens ho conta.

El camp artanenc

Una segona entrega, que tindrà a la vegada dues parts, sobre el moment actual de fora vila. Per Sant Antoni, bestiar.

El cop de la tragèdia

Antònia Martí Pastor ha mort. El seu fill Cristòfol Ferrer Martí continua gravíssim. Crònica de la tragèdia de dia 29.

La magnitud d'una tragèdia

L'aborronadora explosió de la matinada del vint-i-nou de desembre ha tornat semblar la consternació entre el veïnatge. Quin devia ser el mòbil de la curiositat popular que omplia la Gran Via de la Constitució aquell dia de les acaballes d'any? Si no era l'atractiu espaordidor de la desgràcia ho podia haver ben estat. I la curiositat esdevenia ganes de saber, i les ganes de saber trenaven hipòtesis i comentaris. La mesura desbordada de la feta donava la mà a la de les interpretacions amb les quals tothom intentava situar dins la lògica uns antecedents que haviende ser tan esgarriuosos com els resultats que s'oferien a la vista. Qualque diari de ciutat no va tenir tampoc el rasador massa afinat i empaperà unes històries tan fora de seny que semblaven material de fulletó.

¿Com degué transcórrer, per a mare i fill, aquella llarguíssima nit, possiblement en vetla, que acabà amb l'esglai exterminador?

La tragèdia sempre ens indueix a la reflexió sobre els enigmes més insondables que en un moment de la història trenquen fils tan tènues i, alhora, tan engastats dins les profunditats de les persones que el cataclisme que en resulta destrueix qui n'és protagonista i aclapara qui n'és testimoni.

Les històries per a consum d'ànimes primes no ens aclariran res de substàncios. ¿Quin és el gruix d'aquest drama humà i familiar covat tant de temps i que ha esclatat amb tant d'horror? ¿Com degué transcórrer, per a

Nova numeració

El número que teniu a les mans és el primer de l'onzè volum de **Bellpuig** corresponent al trenta-dosè any de la seva existència. Si us hi fixau presenta una nova numeració. Fins ara els exemplars anaven numerats en un ordre que es recomençava a cada nova època de la revista. Hem cregut més lògic seguir una única numeració, sobretot perquè dona notícia de la ja llarga vida que té aquesta publicació. Així el número **428** que figura a la portada ve a ser la recuperació de tots els números apareguts fins ara i que avalen una trajectòria única dins la història artanenca. Som ja, doncs, a l'escaló 428.

mare i fill, aquella llarguíssima nit, possiblement en vetla, que acabà amb l'esglai exterminador? En aquesta nit hi ha la clau que defineix la magnitud d'una tragèdia que ens ha sacsats en el final del noranta. Guaitem-hi amb serenitat, amb mesura, prudència i, sobretot, respecte per a les víctimes directes d'un pas tan espantós.

Sant Antoni, advocat del bestiar

La segona part del treball que venim dedicant a la crisi del camp artanenc tracta avui del bestiar. Matèria adequada a la festa del seu patró, Sant Antoni de Viana. Com férem ja en una altra ocasió (vegeu el número 34), hem reunit una sèrie de pagesos dedicats a la ramaderia i els hem demanat les seves opinions. Eren d'esperar les seves queixes i lamentacions davant un fet inqüestionable: la desfeta de l'explotació econòmica del camp. El treball d'avui, però, tindrà un corollari interessant en una segona part que publicarem en el proper número. Més que el camp, el que avui hi ha en crisi són uns determinats models d'explotació del camp. Contrasten les opinions dels pagesos que crien bestiar "com sempre s'ha fet fins ara" i el model de la granja de Son Puça que veurem en el proper número. Que aquest model sigui o no fàcil de generalitzar és una altra qüestió, però que sigui l'única via vàlida per mantenir una font d'ingressos sembla lluny de dubtes.

El camí de la reconversió, emprès fa quinze anys a Son Puça, és molt difícil i el problema és saber si hi ha possibilitats objectives, tant personals, com fi-

nanceres o de mercat i, sobre tot, de mentalitat. I és l'únic camí distint al que es desprèn de les opinions dels pagesos que en viuen: lenta però progressiva i inevitable extinció de la rendabilitat econòmica de les explotacions tradicionals. No poden competir, no poden intervenir en els preus, no poden dependre de les ajudes i subvencions -fins i tot per tancar-, no es poden protegir de l'agressivitat comercial d'altres països... tot plegat un autèntic rosari d'argolles ofegadores.

No hi ha edat ni empenta. L'enfonsament iniciat ja fa anys arriba ara a moments decisius: comença a haver-hi finques grans sense pagès que els exploti i finques petites que no reben més atenció que les del temps d'oci que ofereixen altres professions més ben remunerades.

El model de Son Puça és de generalització difícil, com hem dit, però no és impossible. Ofereix possibilitats, el mercat de la carn és deficitari i s'han d'importar animals... té futur, segons sembla.

No poden competir, no poden intervenir en els preus, no poden dependre de les ajudes i subvencions -fins i tot per tancar-, no es poden protegir de l'agressivitat comercial d'altres països

Però no tot és bufar i fer ampolles. Altres empreses com la de Son Puça han fracassat. És necessari tenir presents que una explotació d'envergadura requereix uns criteris clars i econòmicament rigorosos. No serveixen les idees antigues. L'aventura econòmica del camp no està totalment esgotada, però s'hi ha d'acudir amb idees noves.

Revista quinzenal

Núm. 428, 12 gener 1991

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10. Artà.

Tel. 835033 (contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969.

Redacció:

J. Adrián, J. Amorós, A. Artigues, G. Bisquerra, S. Conesa, M. Dalmau, A. Esteva, M. Gelabert, A. Genovard, P. Ginard, S. Ginard, B. Jaume, M. Mestre, J. Morey, F. Munar, A. Muñoz, C. Obrador, A. Picazo, J. Sureda, S. Tous, B. Tous, A. Vives.

Administració:

G. Bisquerra, C. i C. Guerrero, Mª A. Sureda, M. Morey, Ll. Forteza, Ana. M^a. Moreno, F. Genovard.

Imprimeix: Gràfiques Llevant. Ciutat, 55. Artà. tel. 562604

Dia 29 de desembre, 07:00 hores.

Espantosa explosió de gas a una casa d'Artà

Antònia Martí Pastor mor a conseqüència de les cremades

El seu fill, Cristòfol Ferrer, en estat gravíssim

A les 7 del matí de dia 29 de desembre de 1990 una violentíssima explosió va destruir completament la casa del núm. 21 de la Gran Via de la Constitució i causà gravíssimes ferides als seus dos habitants, Antònia Martí Pastor, de Sos Doblons, i Cristòfol Ferrer Martí, el seu

fill. Evacuats a Son Dureta, i posteriorment a València, la mare va morir a les trenta-sis hores. En Tòfol seguia, a l'hora de tancar la redacció, en situació d'extrema gravetat a causa de les ferides de tercer grau que afectaven el seixanta per cent del seu cos.

Els primers veïnats que guaitaren al carrer per veure què havia passat sentiren els crits esglaiosos d'Antònia Martí que demanava auxili en mig del carrer. De tot d'una ni la coneixien, a causa de les cremades que presentava. Les seves declaracions desconcertaven encara més perquè es referien al seu fill com a autor de la feta. En Tòfol, en un primer moment, es va dirigir a la casa de veïnat, on va demanar si estaven ferits. Després també va ser atès pels veïns i les seves paraules afegien consternació perquè, diuen, es lamentava d'haver fet massa via, que si hagués esperat un poc més no hauria quedat res, com si fos aquest el seu objectiu. Tot i la confusió inicial, agreujada per un incipient incendi a la casa, començaren a arribar les assistències que els veïns havien reclamat: Guàrdia Civil, Policia Municipal, metge, bombers, ambulància, i més veïns.

L'explosió va destruir la casa i l'ona expansiva, que provocà la rompuda de vidres de les cases de més prop, llançà portes i objectes cap a l'exterior de forma que una furgoneta aparcada a l'altra part del carrer (el més ample d'Artà) va quedar greument afectada; però el perjudici més gran el van rebre les dues cases del costat. En el número

denou, domicili familiar d'Antoni Pascual, la paret mitjanera va quedar rompuda i a punt d'esbucar-se sobre el llit on dormia el matrimoni Pascual Ferragut. L'impuls va desplaçar el llit i va fer caure alguns fragments de paret que feriren Antònia Ferragut i li provocaren una ferida al cap. Va ser assistida en el PAC d'Artà on li aplicaren uns punts de sutura. Els fills del matrimoni no sofriren dany personal, llevat del comprensible espant. La casa de l'altre costat, on viuen Antònia Morro i el seu fill Bartomeu Llinàs també va patir greus

dany, però els seus habitants en sortiren il·lesos ja que els dormitoris estaren apartats de la línia d'expansió.

El metge que va atendre els dos ferits va determinar el seu trasllat urgent a Son Dureta on dictaminaren la urgència d'evacuar-los a València, a la unitat de cremats de l'hospital de Santa Fe. L'endemà moria Antònia Martí, afectada en el noranta per cent del seu cos de cremades de tercer grau. El seu fill hi continuava en el moment de tancar aquesta informació. El seu estat era gravíssim i no es tenien massa esper-

SA COOPERATIVA

Coop. Agr. Ram. Sant Salvador, C/Parres, 83 - Tel. 836175

Arbres de tota casta

FRUITERS, TORONGERS, CIPRERS I TUIES, ARBRES DE JARDÍ...

Compri a "Sa Cooperativa", el magatzem dels pagesos obert a tot el poble

ances sobre la seva vida.

Els membres de la Guàrdia Civil i alguns veïns descobriren unes bombes de butà, fins a tres. Tenien les gomes tallades i de dues encara en sortia gas. Els bombers extingiren ràpidament l'incendi que els veïns havien començat a sufocar, i que no havia agafat força perquè l'enderrocament de parets i parts del sostre l'havia ofegat. Així i tot era ja gran dia quan s'acabaven d'extingir els punts de foc covat.

Entre tant el testimoni dels qui primer havien assistit les víctimes i n'havien recollit les manifestacions permetia aventurar que es tractava d'un intent de suïcidi per part de Cristòfol Ferrer, que hauria disposat les bombones i, en un mal moment, hauria encès un mixto que hauria desencadenat la catàstrofe. Deien que es lamentava d'haver calculat malament el temps perquè un poc més i no hauria quedat res. Era desconcertant aquesta mescla de lucidesa i desveri en les paraules d'en Tòfol. Les especulacions sobre el seu estat mental es dispararen i eren curiosíssimes algunes versions. També circulava l'opinió que la seva mare n'estava assabentada, de la fatal determinació del seu fill, perquè tota la nit anterior n'havien estat parlant fins tardíssim. També es comentava l'evidència que tots dos, mare i fill, estaven aixecats en el moment del sinistre.

Mentres membres de la brigada municipal retiraven les restes espargides pel carrer i tancaven amb barreres l'accés a la casa per vedar-ne l'accés als nombrosíssims artanencs que acudiren al lloc, es procedia a apuntalar les cases de veïnat davant el perill d'enfonsament que presentaven. Arribaren la policia judicial, distints tècnics i perits i, ja devers les dues, la jutgessa d'instrucció.

Els tècnics municipals revisaren els

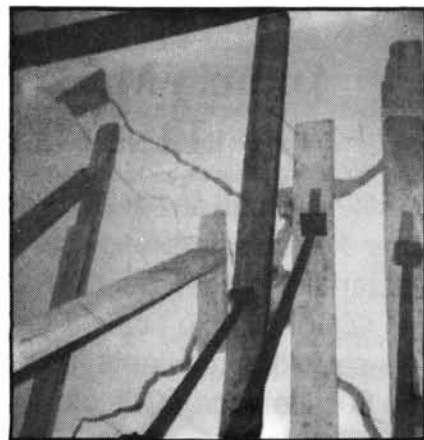
apuntalaments i les condicions tècniques de la casa i en decretaren l'estat de ruïna total. Un examen més detingut revelaria, pocs dies després, que la casa número 23 tenia molt afectada la seva estructura, mentre que la número 19 no eren tan importants els danys, tot i ser també elevats. L'Ajuntament, per treure el perill de les dues cases adjacents, ha sol·licitat autorització judicial per esbucar d'ofici la casa sinistrada i poder determinar amb exactitud el grau de perjudici dels veïnats i procedir com més prest millor a les reparacions necessàries.

Els tècnics del gas confirmaren que el butà havia estat la causa de l'explosió. Dels danys que se'n seguiren es podia deduir que s'haurien espargits una dotzena de quilos i que s'haurien concentrat en el rebedor de la casa, com a lloc més baix. Això explicaria que els

efectes més forts de l'explosió es produïssin a la part de davant, tant cap a l'exterior, com cap als laterals. També es va manejar la hipòtesi que mare i fill devien estar drets en aquest rebedor en el moment de l'explosió. Altrament no s'explicaria que, en comptes de les gravíssimes cremades, no haguessin estat violentament centrifugats cap a les parets laterals o sepultats davall els enderrocs que, dècimes de segon després de l'explosió que els va cremar, caigueren del pis de dalt. El fet inqüestionable és que d'aquell infern en sortiren tots dos per cames i, aparentment, sense altres ferides que les importantíssimes cremades. Ferides que, com s'ha dit, provocaren l'endemà horabaixa la mort d'Antònia Martí Pastor.

També l'endemà Antònia Ferragut hagué de necessitar assistència mèdica perquè es temia una complicació de la ferida que havia rebut al cap. Un ex-

amen minucios fet a Son Dureta va restar importància a les molèsties i pogué tornar a casa.

El dijous dia 3 el cadàver d'Antònia Martí Pastor va ser traslladat des de València al cementiri d'Artà, on va rebre sepultura. El divendres dia 4 es va celebrar el funeral que va constituir una inusual mostra de solidaritat popular amb els familiars de les víctimes, als quals volem expressar des d'aquestes pàgines la nostra condolència.

El cas ha quedat sota la jurisdicció judicial.

contestador
83 50 33
automàtic

Diuen que el terme d'Artà és indicadíssim per a la ramaderia. Els nostres contertulis ens ho confirmaran però, en veu d'un d'ells, "perquè no serveix per a res més". Criar animals és una de les activitats més corrents dins el terme d'Artà alguns (pocs) a gran escala, altres, la

majoria, en petites guardes. També ens diran que el futur és ben negre, que s'ha acabat, que els joves en fugen, que no té remei... però n'hem volgut parlar en aquesta segona sessió del serial que, amb el seu títol, ja ho diu tot.

L'agonia del camp artanenc, II Bestiar, via encara oberta? (I)

Reunirem cinc pagesos que es dediquen als animals. Sebastià Matamalas Pascual (SMP), de Son Fortè, 52 anys; Miquel Femenías Sard (MFS), d'Algaida, 30 anys; Joan Ginard Ferriol (JGF), de Sos Fulles, 58 anys; Jaume Mesquida Llinàs (JML), d'es Bernadí, 30 anys; i Antoni Ferriol Lliteras (AFL), de So n'Asopa, 57 anys. Els dos de trenta anys no es dediquen de ple al camp: en Miquel treballa a una fàbrica de materials de construcció i els dissabtes i hores perdudes cuida les finques i els animals. En Miquel treballa a l'estiu a l'hosteleria i, a l'hivern, ajuda son pare que continua al camp. Observau les edats dels altres tres i tendreu un dada important.

Per Sant Antoni, cançons:

Sant Antoni és un bon sant
i qui té un dobber l'hi dóna
perquè mos guard s'animal
tant si és de pèl com de ploma.

Vegeu-ne una de l'Argument d'enguany:

Només amb so bestiar
si tot li va bé empata;
fent feina l'amo s'esclata,
es preu ell no el pot posar:
es mercader és qui el fa
això és lo que més el mata.

Bellpuig.- Com és que el pagès sempre es queixa? A l'Argument cada any hi ha cançons que expressen la mala situació del camp, que expliquen com sempre la societat fa les estelles sobre l'esquena del pagès...?

SMP.- Els pagesos estam molt mal compensats. Tot ha anat pujant, però els preus dels animals s'han mantengut, si no han baixat. Sempre val igual.

AFL.- L'altre dia em deien que en Toni Rai havia pagat porcelles per a Nadal a 7.000 pts.; però d'això fa molts d'anys.

JML.- Ara? Ara van sobre mil duros, o un poc menys. A 4.500 pts. ja és un bon preu.

B.- I per què no pugen també els preus del bestiar?

SMP.- Jo crec que l'entrada al Mercat Comú en té part de culpa. Arriben molts d'animals d'aquests països.

MFS.- Sí, una persona m'ha dit que per a aquestes festes han duit més de 10.000 porcelles vives d'Holanda, o Bèlgica, i això perjudica moltíssim els criadors d'aquí.

AFL.- Si no en duguessin de fora n'hi hauria que no en menjarien ni amb doblers.

JGF.- Als preus que es venen en els mercats les porcelles no poden valer

AJUNTAMENT D'ARTÀ

B A L E A R S

BONES FESTES

més de mil duros.

B.- I són rendibles a aquest preu?

JGF.- Per al pagès, no. En haver venut els porcells els diners no basten per pagar el menjar que s'ha hagut de comprar.

SMP.- Hi ha el menjar dels porcells i el de les mares. És ben clar que engrèixar porcells, de la manera com sempre s'ha fet a la pagesia, no dóna. És ben per de més.

B.- "Com sempre s'ha fet", deis. I les granges?

JGF.- I jo no ho sé, tots ho feim amb explotacions petites, familiars, que diuen.

MFS.- Les granges que hi havia han desaparegut, i això que no eren petites, perquè n'hi havia de 40 truges...

SMP.- Per Ariany n'hi ha, de granges grosses, d'un o dos centenars de truges, i pareix que les funcionen, però no ho sé molt.

B.- Parlem d'altres animals, per exemple les ovelles, que a Artà pareix l'animal que més dóna...

SMP.- Les ovelles, a Artà, que és un lloc molt indicat, és a l'únic animal que t'hi pots dedicar una mica.

B.- Per què és indicat Artà per a les

ovelles?

MFS.- Les finques es poden tancar més bé i no necessiten un pastor que les vigili sempre.

SMP.- És bo sobretot perquè no és bo per a altres coses: el terreny és aspre, mal de cultivar...

JGF.- Però hi has d'afegir la feina...

SMP.- L'ovella pot deixar un duro. Si al cap d'un any una finca amb ovelles et dóna deu, cultivant gra no treuràs aquests deu.

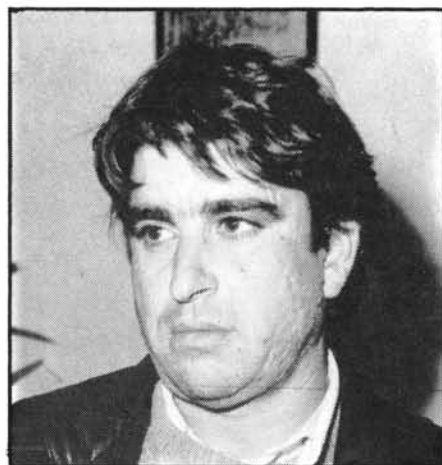
B.- Què dóna una ovella al cap d'un any?

SMP.- Hi ha classes: una guarda de muntanya només fa un esplet, una ovella, un mè. D'aquests n'has de deixar per renovellar la guarda. Posem una guarda de 300 ovelles, que traurà 290 mèn. D'aquests n'has de retirar 50 per a la recria, i te'n queden 240 per vendre.

JML.- A Sa Torre no era una guarda de muntanya. Hi havia 800 ovelles i treien uns 900 mèn, dels quals 100 o 120 eren per reproducció; però nosaltres havíem de comprar menjar mentre que les de la muntanya el treuen de la mateixa finca.

B.- I què val un mè quan es treu?

JML.- És el mercat el que fa el preu.

Ara, temps de Nadal, que és el temps millor de tot l'any, vana 290/300 pts. que és un preu inferior en devers 100 pts. al preu d'altres anys. L'època més dolenta, que és entre abril i juny, anaven a 260 pts. També s'ha de tenir en compte que alimentat amb pinsos l'animal va més bé i aprofita més. Pot fer tres cries cada dos anys.

JGF.- Això no sempre surt així. S'ha de comptar només mitja guarda perquè l'altra mitja ha de descansar una temporada.

B.- Qui hi huanya més, el pagès de muntanya amb una guarda de 300 ovelles, o l'altra amb 800?

AFL.- Fa molt mal dir, però jo crec que el que en té 800.

SMP.- Hi ha un altre factor molt important, que és la finca. Cada finca permet una quantitat d'animals. Si n'has de fer a base de comprar menjar, el marge es reduirà molt.

JML.- Abans s'ha dit que duen porcells d'Europa. De mèn en duen d'Austràlia i Nova Zelanda, a través d'Anglaterra, i aquests animals fan abaixar els preus.

B.- Deis que han baixat els preus dels mèn. Encara és possible defensar-s'hi?

ALQUILER DE PELICULAS

**Jaime
Mestre
Payeras**

C/ CIUTAT, 46 ARTÀ

ELECTRICA

D.N.I. 42 960 673 - P. C.I.A. 1019

Tel: 562180

ELECTRODOMESTICOS

TELYCO

FAX Y TELEFONOS

SMP.- Si no fos per la subvenció, no. De cap manera.

JML.- Jo crec que aquesta subvenció està mal orientada. En lloc de donar un tant per mares s'hauria de donar un tant per cap entregat o per quilo de carn.

SMP.- En canvi jo pens que està bé, si és que es vulgui compensar les explotacions més poc productives.

JML.- Però hi ha finques que tenen les ovelles i cobren, per tenir-les, perquè ningú no controla si fan cria o no. Si fos per cap de mè duit a l'escorxadador hi hauria interès en la producció.

B.- Un altre animal que es solia criar per fer carn era el bou...

JGF.- Això sí que se n'ha anat per avall. Jo crec que ho deixaré anar.

SMP.- Nosaltres en fèiem, però era massa delicat. Eren més mal pagats que els de granja perquè la carn és més lletja, més vermellosa, tot i que sigui més bona. A la carniceria, la dona que compra preferirà aquella carn més blanca, i no sap que no és tan bona com la que al costat és més vermellosa: és el color que indica que l'animal s'ha alimentat amb productes naturals.

JGF.- Jo fa tres anys en vaig vendre a 580. Ara els més cars de tots eren a 550, però durant dos anys han anat a 450. Amb aquests preus perds la feina i deu bitllets.

B.- Té futur el pagès familiar davant les granges grosses?

JGF.- Així com va, no.

SMP.- La gent ja no és jove per dedicar-s'hi; el pinso és molt car; tot s'ha de comprar...

JML.- La qüestió és si es pot competir o no i, ara per ara, està molt malament. Diuen que els estrangers tenen més ajudes i una infraestructura més favorable: a molts de llocs no han de sembrar farratges, tenen més aigua i més barata, etc.

B.- Aquesta política de subvencions que, ara per ara, és imprescindible, segons deis, pot durar?

SMP.- Jo no he anat a reunions i no ho sé, però ja hi ha subvencions per abandonar les finques que no són productives.

JGF.- Jo la tenc sol·licitada per llevar les vaques de llet.

MFS.- Diuen que a Es Rafalet les lleven totes...

AFL.- No és segura aquesta subvenció... han de contestar pel febrer.

B.- Abans heu fet referència al color de la carn. La competència, a més, imposa uns controls de qualitat i uns estàndards de pes que també poden ser un obstacle més...

JML.- En el cas de les granges, no. Pes i qualitat s'obtenen de manera exacta, sense problemes.

SMP.- El pagès ho té malament, és un sistema molt diferent i les finques, la majoria, no ho permeten.

AFL.- La qüestió torna a ser la mateixa. Si lledes un mètrest de la mare i l'alimentes amb pinso ha de ser per treure més que si el deixes córrer per la muntanya i el treus en ser hora..

JML.- Jo he tengut l'experiència de tancar-ne i només menjaven pinso i palla. Pes i qualitat es poden controlar a

la perfecció, sense cap problema.

B.- Sembla que parreu de la necessitat d'una reconversió: finques que, funcionant com funcionen, no serviran per a res, sistemes desfasats... i la gent? Quina gent pot transformar les explotacions agràries?

SMP.- La gent de la meua edat és impossible. De res no estic més content que les meves dues filles hagin orientat el seu futur lluny de fora vila.

JML.- Jo a l'estiu me'n vaig a l'hosteleria. El camp necessita molta d'atenció. No hi ha vacances, ni caps de setmana. Si l'explotació no la du la mateixa família, que no compta hores, no resultarà. No es poden pagar ni sous ni seguretat social d'empleats. Aquest és el factor més important. Després hi ha la inversió, que també és molt forta. També la propietat de la terra. Qui té finques les sol tenir petites. I si es solventàs tot això queda el problema de la inseguretat dels preus... així com estan ara les coses, no podem competir.

SMP.- La ferida és gran, de cada dia més.

JGF.- I no té cura, no...

VIATGES

millor.

Telex 68565 VGOR E GAT 820

Calle Binicanel·la, 12 585515/52 CALA MILLOR

Carretera C/la Agulla, 19 564017 CALA RATJADA

OFERTA ESPECIAL A LA MEJOR PLAYA DEL CARIBE

REPUBLICA DOMINICANA 9 días 109.900 pts.

ITALIA AL COMPLETO 10 días 49.900 pts.

AUSTRIA AL COMPLETO 10 días 52.900 pts.

DUSSELDORF. Avión ida/vuelta 29.000 pts.

NUEVA YORK. Avión ida/vuela 49.900 pts.

OFERTA ESPECIAL A LISBOA. 7 n. 1ª pax 43.300 pts.

2ª pax..... 20.700 pts.

CARNAVAL EN VENECIA

del 6 al 13 de Feb. desde..... 52.400 pts.

TENERIFE llévete a su acompañante por la mitad de precio:

hotel ****, 7 noches 52.400 pts.

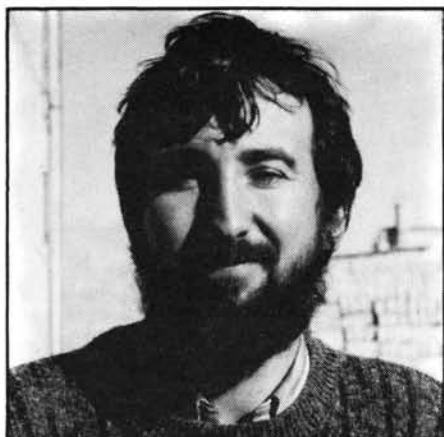
2ª pax..... 25.400 pts.

Disponemos de una amplia oferta de vacaciones en la NIEVE-SKI en España, Andorra, Francia, Suiza, Austria, Italia, etc.

Pídanos información!

VIATGI MILLOR AMB VIATGES MILLOR !!

Com es presenten enguany les festes de Sant Antoni?

Tomeu Cursach Morey.

La cavalcada tan lluïda com els darrers anys o més. Els foguerons trob que minven, es concentren massa pel centre i el jovent en general no refresca per tots tant com abans. L'Obreria fa molta feina, però són pocs i convendria potenciar el jovent. L'Argument és fantàstic, en Toni se'n preocupa i hi fa feina, però el seu futur és crític. Són unes festes curtes però intenses.

Magdalena Sureda Rayó

És una festa que m'agrada molt. Es conserva i va a més: completes molt participades, foguerons molt alegres on tothom pot dir la seva i l'endemà ningú no se'n recorda... La cavalcada havia perdut pel mal temps però en puguen de joves i això va bé... anar a l'Ofici i després a ca l'Obrer a cantar. L'Argument està bé, i compram la plegueta cada any.

Maria Sastre Terrassa.

Se presenten molt bé si estam bons. Els de s'Estol d'es Fogoner hem tornat matar un porc per fer festa. Al nostre fogueró hi ve molta de gent, i se'n van ben arreglats i rodons de coca. Tot se serveix i voldria que duràs molts d'anys, coca que surt del forn, coca que se menja. A la cavalcada ja no hi arrib, estic ben retuda i hi van els més joves. El meu trui és el fogueró, això sí, i a voler. L'Argument? m'agrada molt sentir-lo cantar!

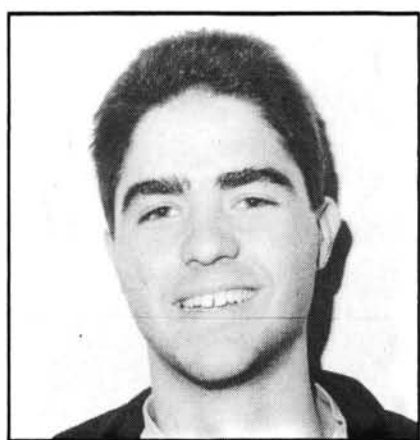
Antoni Gelabert Gayà.

Si hi ha salut sempre van bé. Hem d'anar com va el món i si abans hi havia mules, ara hi ha tractors. La participació és molta i això és bo. Els foguerons per l'estil, per ventura més pocs, però molt desbaratats: el jovent duu molta grolleria amb les cançons, han de mester una traveta... L'Obreria ho fa bé i s'han de compensar entre vells i joves. L'Argument no s'ha de perdre, i en Toni és un artista, però no en puja cap de nou.

Nadal Ferriol Ferriol.

Molt bé, donam faves a voler! Guanyen de cada any. La cavalcada augmenta, no fan falta premis i conserva el trajecte tradicional i nombrós bestiar. Pels foguerons és bo concentrar el trui per partir després a voltar. No som partidari de foguerons particulars ni de bars amb música: espenyen la festa. L'Argument ha de continuar, però no sobriren altres punts de vista, que se'n fes més d'un.

Gabriel Ferriol Colomar

Se presenten bé. És la primera festa d'Artà però només són dos dies. La cavalcada és tradicional i no surt de festa, el trajecte ha tornat curt. Els foguerons estan un poc separats i n'hi hauria d'haver més. Es refresca molt i en pandilles grans. Cada any són més pocs però queden els més festers. L'Obreria ha aixecat la festa i es renova. L'Argument està molt bé i és molt tradicional però perilla que s'acabi. Jo el llegesc cada any.

Sant Antoni 1991. Protagonistes de la festa.

Davant la imminència de les festes de Sant Antoni **Bellpuig** ha volgut sospesar l'ambient i ha demanat l'opinió de sis artanencs i la d'alguns dels seus protagonistes més marcats.

Miquel Cursach Gili, Obrero.

En Miquel enguany du es trui. Nét del recordat l'amo en Miquel de Xiclai, és el continuador de la tradició familiar dins l'Obreria i com a responsable primer de la festa d'enguany li hem demanat com venia la festa.

- La veritat és que la festa ve tota sola i les novetats importants són nul·les i crec que això n'és un dels aspectes més interessants que li han permès de mantenir-se a través del temps: uns actes molt concrets i que tothom sent ja com a seus. Les novetats afecten només aspectes secundaris. Enguany, per exemple, la portada del programa no serà un dibuix infantil, després que cada un

dels col·legis del poble l'hagi feta un any. No puc assegurar que hi haurà a la portada perquè no està confirmat en-

cara. També hi publicarem un argument de 1911 presentat per Mn. Antoni Gili, i l'article habitual de don Joan Sard. L'Ajuntament té previst un acte per al capvespre de Sant Antoni, abans del ja tradicional ball obert, però encara hem de tenir la darrera reunió per ultimar detalls i tampoc no et puc confirmar en què consistirà.

- Com es manté la festa? Sobretot gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament i a la capta que es fa pel poble el dissabte. No hem d'oblidar tampoc la valuosa col·laboració de les entitats bancàries locals i l'extraordinària ajuda dels comerços artanencs.

Antoni Ginard Cantó, Butler

Un dels elements de la festa més singulars i gairebé exclusiu de la festa d'Artà és l'Argument. En Toni Butler n'és l'autor des de fa una partida d'anys. Anàrem a ca seva i el trobàrem in fràganti: passava en net les cançons que tenia a un bloquet petit.

- Hi ha molt per dir, a l'Argument d'enguany, tant que és impossible dir-ho tot. Jo procur que lo més notat surti a rotlo.

- Durant tot l'any prenc nota, m'ajut de les revistes locals i començ a fer-les. Cada mes hi faig feina, sobretot el mes de juliol, a Canyamel. Dins el mes de desembre faig la triadella i les pas en net. N'han de sortir entre 130 i 140. La sàtira del jovent, que és un afegitó, la faig al darrer moment.

- Què hi haurà enguany? Hi ha punts positius i negatius. Bo, la depuradora, la plaça de s'Almudaina... No tan bo, les Normes Subsidiàries que no han sortit conformes per a tothom; una passadeta

al GOB... De les desgràcies només aquelles en què hi hagut morts, com la de n'Emília. També l'incendi de madó Funtilla, i les que ara mateix he fet sobre l'explosió d'ahir. Tornaré donar coratge als conradors, i parlaré del tema d'Agama. Entre avui i demà faré un repàs per deixar-ho enllestit de tot per dur-ho dimecres a mostrar al Batle i al Rector. Confii que agradarà, que és el que vull, com també desitjar unes bones festes a tot el poble.

Li hem demanat per la seva salut perquè sentírem a dir...

- Sí, he estat 12 dies a Son Dureta per a una revisió general. M'han trobat com fa cinc anys i jo ja em don per satisfet perquè no hi he afegit.

Molts d'anys i salut.

Jaume Carrió Bernat, Cuní.

Uns dels protagonistes més indiscutibles de la festa de Sant Antoni és, sense cap dubte, el dimoni. No haguérem de baixar a l'infern, perquè trobàrem en Jaume Cuní a la parada d'arbres de davant Ca's Canonge. Va ser molt bo de convidar a donar la seva opinió.

- Estic a punt. Tenc 63 anys i ara en farà desset que faig de dimoni petit. En arribar la festa els anys se m'esborren i

si no fos per aquesta fe que hi tenc no podria aguantar l'excés d'aquests dos dies. Fa quatre o cinc anys que vaig tenir un al·lèrgia i vaig dir a don Bartomeu que si no em podia curar per ser dimoni, que em matàs.

- La meva dona ja em comença a donar fregues. D'eucaliptus, herba lluisa, camamill-la, ruda i dos prebes coents.

Si tots els dimonis tenen l'humor d'en Jaume Cuní, l'infern deu ser una delícia.

SANT ANTONI 1991

Programa dels actes a celebrar durant les festes d'enguany.

DISSABTE dia 12.

A les 20 hores.

Ball popular organitzat per l'agrupació **Esclafits i Castanyetes** a la plaça del Conqueridor. Obriran la vetlada els **Dimonis**. Després hi haurà ball obert.

DIMECRES dia 16. Vigília del Sant.

A les 9 hores.

Inici de la tradicional capta pel poble, amb els **Dimonis** i l'acompanyament de la **Música** i de l'agrupació folklòrica **Artà Balla i Canta**.

A les 19 hores.

Sortida de **Ca S'Obrer** per assistir a les **Completes**, celebració que es farà a la capella de Sant Antoni. L'acompanyada a aquest acte serà il·luminada amb bengales i amenitzada pels **Dimonis** i la **Música**. En sortir hi haurà repicada de campanes i al final es tiraran coets.

L'**Obreria del Sant** convida, amb particular insistència, tot el poble d'Artà -homes, dones, al·lots i al·lotes- a aquesta acompanyada i cantar les cançons típiques de la festa mentre pujam, tots plegats, cap al temple parroquial i, després, davant la capella del Sant.

A les 19:30 hores.

Encesa de tots els foguerons.

Es recomana, per favor i per la festa:

NO AMOLLAR COETS NI BOMBETES DURANT AQUESTS DIES

DIJOUS dia 17. Dia de Sant Antoni.

A les 09:30 hores.

Començament de la cavalcada, a l'itinerari tradicional.

A les 10:45 hores.

Aplegament en es Coll de n'Abrines i sortida de l'**Acompanyada per anar en es beneir**. A aquest acte poden prendre-hi part tota casta de bestiar muntat, enganxat, a peu o en estols, amb aquest ordre:

Obreria. Bísties d'os, bísties enganxades a cabriolet, i a carrosses, tractorets, tractors grossos, camionets i camions grossos.

Tots els qui vagin a la cavalcada conduint bísties muntades o enganxades, seran obsequiats amb un número dels premis especials per al bestiar.

Les carrosses participants han de ser típiques de la nostra pagesia, antonianes i dignes de la festa. D'altra manera seran excloses de la cavalcada i acompanyada.

Durant l'acompanyada el Club Colombòfil d'Artà amollarà coloms missatgers.

A les 12 hores.

Al Temple Parroquial, **Ofici solemne de Sant Antoni**, celebrat per Mn. Marià Gastalver Martín.

Un grup de nins i nines de pagès ballaran L'Oferta.

A les 12:45 hores.

Refresc ofert per l'**Obreria de Sant Antoni** a la **Casa des trui** que enguany serà a **Ca s'Obrer Miquel Cursach Gili**, carrer de la Parròquia número 11. Al final s'hi canatrà **S'Argument** compost pel glosador **Antoni Ginard Cantó**, àlies **Butler**.

A les 20:30 hores.

Tradicional ball obert a la Plaça del Conqueridor, organitzat per l'agrupació **Artà Balla i Canta**. Obriran la ballada popular els nostres **Dimonis**.

La revista **BELLPUIG** desitja els **MOLTS D'ANYS** a tots els **Artanencs** i felicita, d'una manera molt cordial, l'**Obreria del Sant** i tots els que participen o col·laboren a la festa.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO

VIALSA

Carretera Santa Margalida, 57

Tel. 56 26 35

ARTA - (Mallorca)

LA FERMANÇA DELS COSTUMS

En Gori Gil Estarellas, el conegut tastacostums de la nostra vila, és un contumaç i acèrrim celador de totes les tradicions populars artanenques. No hi ha festa que li passi per malla. A més d'esser truiós per naturalesa, la seva esposa, n'Apol·lònia Cantes, encara li fa costat. Ho duen tot arreu sense deixar les manades pel rostoll. Que vénen els darrers dies? Au idò, ximbobada va i un feix de canyes d'estoig. Cantem i que les penes ens trobin ben humorats. Nadal, Cap d'any, els Reis, Pasqua, Sant Salvador, onomàstiques, noces, comunions, darrers dies i les messes

de matances, formen el repertori esbargívol del matrimoni. No els en falla ni una. Amb una paraula: en Gori i n'Apol·lònia sempre estan al tall de la qüestió.

Tant es així que Bellpuig ha trobat convenient esbrinar una xerrada amb en Gori, el qual ens parlarà de la festa antoniana de l'any 1934. **Gori Gil Estarellas.-** Per mi que no existeix res que faci ses barballeres a Sant Antoni. Per molt que cerquis, abans de trobar una consemblant cosa quedaràs embarassat. A Sant Antoni tot li diu; bulla, gats, menjua, suc, foc, renou, animalades de ses més grosses que te puguis imaginar i putades de mil colors.

Bellpuig.- Com era a temps teus la festa?

GGE.- A la vuitada de Sant Antoni ets al·lots sortien al carrer armats de corns i picarols. Es dissabte, sa música (sa banda sencera), es dimonis i s'Obriera amb un esplet d'al·loiteia darrere feien la capta per tot es poble. Es vespre a ca s'Obriera, abans de partir a completes, hi havia xocolati i ensaïmades per a tots els integrants oficials: es batle, es jutge, es sargent de sa Guàrdia Civil, municipals, captaires i la resta dets obrers, eren es privilegiats amb dret a atapeir-se. Després pujàvem a la Parròquia i pots creure que ses completes eren Completes.

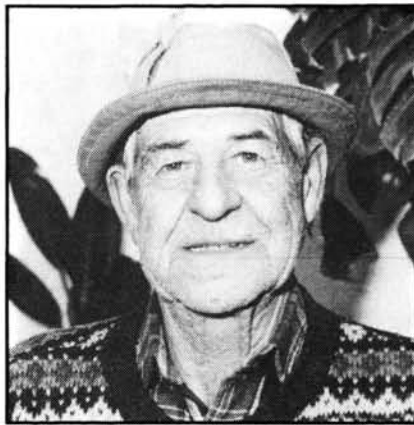
A dins ses cases només quedaven es malaltets. Tothom per amunt s'ha dit. Mentre es deien ses completes es dimonis aprofitaven per guanyar unes pessetes captant pes cafès. A sa sortida, encesa de foguerons i gresca a la mala.

B.- Tanta com avui?

GGE.- Ca barret! Ni aprop fer-hi. Ara sobra lo que llavors mancava: duros. I no conec medecina millor que es duros per anar de bauxa. Actualment, s'esperit i es vi corren a torrentades i tant es porquí com es pa, les mos tiram pes cap. En es meu temps acabàvem es cantet abans que sa cantera i mos colgàvem a punt d'anar a combregar. Aleshores te presentaves a un fogueró diguent dau-nos coca i dau-nos vi i era igual que predicar a s'ase.

B.- A qualcun vos en donarien...

GGE.- Ningú dóna si ho ha de mester per ell i quan ets escudellers d'es rebost

En Gori en la seva esplendorosa segona joventut.

estan plens de teranyines, no esperis que ses aranyes filin sobressades.

B.- Et feien por els dimonis?

GGE.- A quins dimonis fas referència?. ¿En es que per ser-ho han de dur sa careta posada o bé en es que ho són amb sa cara destapada?.

B.- Tant diràs...

GGE.- Iddò si jo no tenc por ni de sa fam, tampoc me fan por cap mena de dimonis.

B.- I de la cavalcada, què ens en dius?

GGE.- Calla, homo de Déu, calla. Sa covalcada no té pinyol. De quan jo era al·lotet, prop de cent bísties hi participaven. Totes ses possessions hi duien es bestiar de cabreste: de Morell, 7 parells; d'es Racó, dos; d'ets Olors, 5; de Son Fortè, 6; de Sa Canova i Ses Pastores, 12; de S'Ametlerar, 5; de Sos Sanxos, 6; de Sa Torre, altres 6; de Xiclati, 2; de Sa Curia Veia, 3; de Son Morei, 2; de Ca'n Canals, 4; de Son Sureda, 3; de S'Auma, 4... Què trobes? I això amb sos genets covalcant a pèl d'os, mocador vermell

pes coll, troca, faixa i un floquet de corda de pauma fabricat pes missatges durant ses vetlades.

Arribats ets estols a la vila, cadascun s'aturava davant cas senyors. Allà rebien coca, puros i botelles de mescladís. Com a cosa curiosa et vaig a dir que es carritxer hi anava amb so gorà armat de beasses, i aquestes feien de magatzem per guardar es soi que havien regalat ets senyors i ets amos. Ah!, i si aquests no et daven pempis per tirar a ses beneïdes, passaves de llis com si tal cosa.

B.- Quin estol era el més distingit?

GGE.- Pes meu gust es de s'Auma i es de Sa Torre.

B.- Després de la cavalcada, tenfeu escorxament?

GGE.- Només que ho diguis. Jo hi va haver pics que per juntar ses dues cuixes ho havia de fer per estacions.

B.- Per curar-lo, de quins remeis disposàveu?

GGE.- D'una poalada d'aigo fresca, amarat de vinagre i dues empolvades de "talco" devers sa partió de ses eines mascleres. I prou.

B.- Canviaries la festa actual amb les d'antigor?.

GGE.- De cap manera, i Déu vulgui que aquelles saons no tornin mai. Reputen de puten, de festes alises. Si aleshores per tastar sa coca amb xuia i llangonissa havies de fer deu dies d'oració a Sant Eusebio Estades, mentre que avui en dia la se tiren pes cap.

B.- A quantes cavalcades has anat?.

GGE.- Tu mateix faràs es compte.

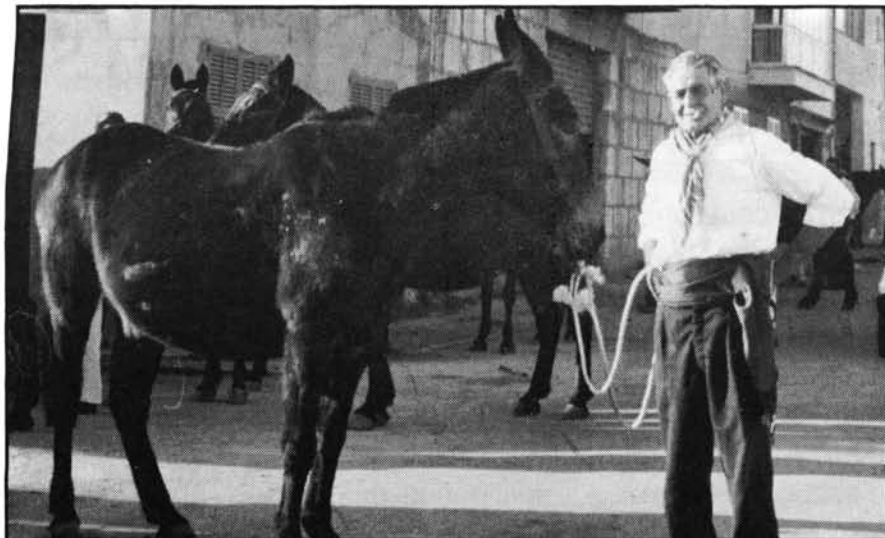
L'any 1987 vaig complir ses noces d'or com a integrant de sa covalcada. Vols que et digui dues cançons d'aquella època?

B.- Tot són orelles, Gori.

GGE.- Una fadrina deu dir en veure un fadrí granat: tan vei i no t'has casat? qualche perjuí deus tenir.

A nes carrer nou hi ha un abre que fa mentides i les té tan compartides que a cada brot ne fa.

Salut, molts d'anys i visca Sant Antoni i tots es que a darrere li anam.

El mul no anava d'oros, però en Gori sí, tirat amb mocador, faixa i l'etern Celta emboquetat als llavis.

Artà espataarrant

Quinze dies abans de Sant Antoni Artà anava remogut. El gener de 1927 empenyia i aquell any la cavalcada aparentava que seria quelcom mai vist. Rere quedaven les festes de Nadal i Cap d'any i per això totes les esperances de poder gaudir a betzef es concentraven i sustentaven en quatre punts mestres: l'amo en Francesc Rotxet (*) i els tres cavalls de sang propietat de l'amo en Miquel Roig, de l'amo en Joan Terres i de l'amo n'Amador Calafat.

A flor de pell, les més estrambòtiques notícies circulaven de boca en boca. Particularment, tothom estava convençut de treure faves d'olla perquè el cavall de la nineta dels seus ulls per cap vent del món els decepcionaria, tota vegada que la balança dels preferiments es decantava a favor d'en Jovincel de l'amo en Miquel Roig, mentre que en Luzbel de Morell i en Bon Sport de l'amo en Joan Terres, guardaven una cabal proporció en les preferències dels artanencs.

N'Amador Calafat (nadiu de Santa Maria), estant a Morell de pagès, va tenir la sort de collerar unes quantes anyades que tot d'un cop l'ancoraren al port de la baldor omplint-li les faldrigueres de per vida. Tan és així, que mai de mai no perdria el llustre dels diners. Inclús a l'any 1928 fou regidor del nostre Ajuntament, la qual cosa confirma que aquí i al braser de ca'n Gil els duros, si són de curs legal, ajuden a fer planta i a tenir importància personal.

Com que a l'amo n'Amador el bossot li sonava, prest la jet set local (perdó, butifarres de perxada) l'abonà al club boca oberta i cul tancat. Si avui

N'Elionor, na Francesca, l'amo en Francesc Rotxet i la seva primera esposa, cosina bona del pare d'en Caetano.

el gran cotxe és un dels principals pretexts per fer vasa, aleshores l'excusa per alternar amb gent de pes era un bon cavall corredor.

Encara per poder treure més romana en Calafat edificà un xalet a la Colònia de Sant Pere (ca na Cristina) que anys endavant don Pericó Amorós d'es Trespolet en seria el propietari. Per reblonar la tenència dels béns econòmics, n'Amador hi construí, pràcticament sobre les penyes de la mar, un viver de llagostes, d'aquesta guisa tenia per ell la dita que diu: "A ric que cau, el sostenen; al pobre, ni l'atenen".

No ens vengui de noves, la rivalitat entre en Roig, en Terres i en Calafat, perquè l'amo en Miquel bufava a cullera i a l'amo en Joan Terres la cara li llufa com el xarol. Així les coses, la

cavalcada trauria la gent de dubtes.

Amb semblants fardatges arribà el dia de Sant Antoni. A les vuit del matí l'amo en Francesc Picó Bonnín, Rotxet (un clàssic exemplar dels quals cada centúria Artà té la virtut de surar-ne dos o tres), com de costum encetava la cavalcada. Per trescar-la l'amo en Rotxet enjoïava les cabessades de la mula amb un paviment de cascavells de llautó. Llavors agombolava els fills varons de més gran a més petit. En Paco, assegut entre el bescoll i la creu; en Pep, a mig espatlló i el costellam; l'amo en Francesc, al centre dels lloms; i en Joan i en Toni amitjaven l'espai que anava des de la còrpora paterna a la gropa fins al rebassot de la coa. Aquella mula, sinó el tranvia d'es Pont d'Inca.

Tot seguit, la cavalcada anava

prenent cos. De sobte, en Terres comparagué amb en Bon Sport. Mil colles d'ulls el fitaren. Sis minuts després en Luzbel de Morell tocà comparaixença i una badallada després entrà en Jovencel d'en Roig montat per en Jaume Rectoré de na Talabarda.

Espectacle complet, l'emoció bullia dins els ventres dels espectadors presents al temps que una incògnita general surava dins l'espès ambient: "Amollaran?, no amollaran?". Remil de centes carretades de confits agres i enciam de carritx, de si amollaren. Vaja, vaja i d'escampadissa que li amollaren. I dejorn ferm.

Resultà que a en Jaume Rectoré els nervis li enterboliren la capseta de la pensa i arrebossat de geni, en comptes de dir "a poc a poc Tito" fregà amb els talons el mapa físic del pixador d'en Jovincel. Això succeïa al bell mig d'es Forn Nou, la fonda Randa i el Colmado tirant costa amunt.

A en Jovincel, un cavall roig de vuit pams i tres quarts, se li obnubilà el cervell. Cec de fúria (ni si li haguessin almagrat el forat del cul amb betzina i prebe covent) i posseït per un exèrcit de llamps follats, pegà tal brivament de cames que a l'alçada del carrer d'es Pou Nou prengué dret en candela, recte a ca'n Canals.

Mentres, el centaure Rectoré perllongava les necessitats de fer testament. Prou feines tenia d'aguantar la verticalitat damunt l'enfurismat Jovincel. Tanta ventura que a en Rectoré una

L'amo en Francesc amb els fills Catalina, Margalida, Maria, Antoni i Magdalena i la seva segona esposa Catalina Picó.

punxa de politxó li sobrava per fer sesta. Res. En Jovincel creuà na Caragol, s'es Clavagueres, es Molí d'en Climent, s'Auballó, na Veta i es Posadors fet un llampet. Però abans d'arribar a la cantonada de ca'n Marcelina, l'animalet de Déu pren el camí d'es Pont de ses Velletes. Allà en Rectoré li veié la tela, perquè va comprendre que el cavall no pensava aturar-se fins a son Forté Nou de ca l'amo en Miquel Roig.

Talment així fou, i mitja hora després l'amo en Miquel arribava a les cases del llogaret. A pesar de la malifeta, l'amo en Miquel s'alegrà de veure que els dos protagonistes n'eren sortit escàpols. Un cop tranquil escometé en Rectoré:

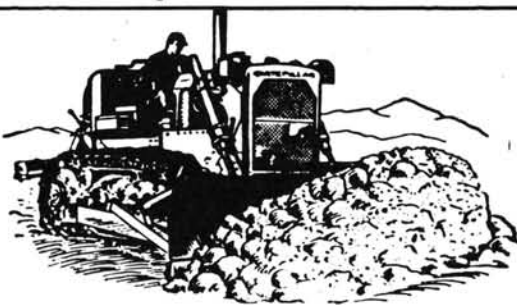
"-Jaume, i què pestes ha passat

en es cavall?"

"-I què li ha d'haver passat?. Que enguany sa covalcada no anava per ell".

"-Idò, Jaume, serà en tornar-hi".

(*) El proper 5 de març es complirà el 109 aniversari del naixement de l'amo en Francesc Picó Bonnín (Rotxet). Amb l'ajut de Déu, l'assessorament de la seva neta Teresa i els consells d'en Miquel Tous, **Bellpuig** publicarà una semblança de la vida d'aquell home que nasqué a l'ombra de l'arbre de la Vida, essent fill de botiguers, nét de propietaris i carnicers i, per sobre la filagassada d'adjectius, artanenc militant i pare de dotze bergants i bergantelles, tots ells beneïts per la fecunda i enigmàtica llacor artanenca.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES, EXCAVACIONES Y ASFALTOS

DELEGACIÓN EN CALA RATJADA:

Vía Mallorca, s/n. - Tel. 56 37 48

HORMIGON PREPARADO
BOMBA HORMIGONAR PROPIA
CONTROL CALIDAD - LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C I F A - 07 254118

Planta: Carretera Artà-Alcudia, Km. 4

telef. (908) 136003

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANTERA DE ARIDOS PROPIA

ALQUILER MAQUINARIA

GLOSADA PER SANT ANTONI D'ARTA FETA

PER ANTONI LLABRES EN 1856 (I)

És l'Argument més antic, alhora conegut i inèdit, compost per Antoni Llabrés i Alzamora (1829-1914), el glosador de més talla entre l'estol de glosadors artanencs. Es troba a la Biblioteca Bartomeu March

De l'autor i de la glosada escriu Joaquim Maria Bover a la seva "Biblioteca de Escritores Baleares" de l'any 1868:

Natural de Artà poeta popular de este siglo. Glosada per Sant Antoni de Artà. Es una poesia en mallorquin de 61 estrofas que hemos visto en poder de D. G. Rosselló.

A. Llabrés és també autor d'una glosada amb motiu de la benedicció del nou retaule de La Immaculada d'Artà.

1
Innocentíssim Senyor,
autor de tot lo creat!
Dau-me veu, llengo i cap
i bona direcció
per donar relació
de lo que he determinat.

6
Tots es qui ho heu d'escoltar
de bon cor a Déu invocau
i, al mateix temps, demanau
que em don acert per no errar
i ell m'ho concedirà,
si jo ho meresc i li plau.

11
De ses coses més notades
quatre cançons dictaré,
qui dirà que no estan bé
corretjirà ses errades.
Donant trons de corretjades,
qui serà millor cotxer?.

16
L'amo En Miquel Oliver
qui a S'Estelrica està
de's canyum noves pot dar
des que a Ca'n Soldat tengué
i Es Tort i Es Capeller
perque l'hi varen trencar.

2
Per poder explicar millor
lo que ara he determinat,
m'haurien de dar un cap
i discurs com Salomó;
sens vostra ajuda, Senyor,
tot sol no en treuré trallat.

7
Suposat que Ell ho pot fer
perque té gran potestat,
enc que no hi haja pensat,
l'argument acertaré
i cap volta m'erraré,
si és sa seva voluntat.

12
Primeta vàrem tenir,
l'any cinquanta-sis s'anyada;
d'ordi, blat, xeixa i civada
i faves poc se'n cuí.
Per causa que tot patí,
hei va haver prou estivada.

17
Jo i Es Tort, noltros dos,
quatre dies n'hi trencàrem
i molts de feixos trobàrem
que, en dar-lis es trencador,
essent gros es manadó,
en res en sa mà quedàvem.

3
Reina dels Angels, Maria,
Mare de tot pecador!
Demanau an El Senyor,
vostro fill, en aquest dia
que prest despatxada sia
la meua petició.

8
De glosar la temporada
no estava determinat,
com si a mi no em fos estat,
cap vegada, hi pensava
i un argument vui fer ara,
perque és lo acostumat.

13
A n'es canyums venturers
alguns no els arrabassaren
i molts d'es qui se regaren
sols no feren llarg de més.
Ses mongetes i es pebrers
també molt mal capitaren.

18
Per causa que set patí,
curt i prim se va aturar,
no va espigar ni granar
-com 'via de tenir bri-
ell si en fan fil, en teixir,
perns que encara se romprà.

4
Senyor Batle i Rector
d'aquesta vila d'Artà!
Facen favor d'escoltar
es plec si diu bé o no;
llencència per cantar-lo,
si volen, en poden dar.

9
Perque és lo acostumat
de cançons en vui fer ara
i perque em diguen encara,
si a ses veïses m'he dat.
En paper ni an es cap
cap nota tenc apuntada.

14
Es pebres en es pebrers
ans d'hora vermeis tornaren
perque amb so sol s'escaldaren,
s'atropellaren de més.
Molts d'hortolans i predrers
vaig sentir qui se'n queixaren.

19
Sis dies n'hi vaig trencar
de's que deixà per llacor
qui va ser un poc millor,
perque tengué es bri més sa.
Emperò perill no hi ha
que surta d'es botador.

5
Si no està de lo millor,
vostès no ho han d'estranyar,
perque un poquet vaig tardar,
massa en es comanar-lo
i per treure un bon sermó,
amb temps l'han d'estudiar.

10
Si hagués fet un borrador
del tems així com venia,
sens dubte explicar podria
la temporada millor
i, com tenc dit, per pitjor
cap nota present tenia.

15
Sens dubte que Déu mos da
un estiu molt calorós,
però va ser sanitó,
que això és lo millor que hi ha.
Més val salut i poc pa
que bon any i murir-mos.

20
D'es canyom sembrat tenia
deu barcelles de llavor
i, si passava a obrar-lo,
em pens que sols ni hi hauria
per cadun una camia,
ni per forros, un gipó.

GERALD VINCENT

escola d'idiomes
NINS I ADULTS

* ANGLÉS, FRANCES, ALEMANY
* RECUPERACIO I REFORÇ D'EGB, BUP I COU
* ANGLÉS A ANGLATERRA

(CURSETS ESPECIALS D'ESTIU)

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Ada. Ferrocarril, 33 - ARTA

Para avisos y preavisos: Tel. 56 30 96 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

21
L'Amo En Tòfol Terrassó
bé se pot apreciar
que de quant en vaig trencar
es seu va ser es millor:
fi, llarg i tengué blancor
i bon compte que va dar.

22
Quan vengué el tems Borrascós
per Cala Major va entrar;
com per Na Llulla arribà
prest mos fe fugir es suors.
D'ell tenim que queixar-nos
perque gens mos respectà.

23
D'ell estic un poc queixós
perque gens em respectà,
no se devia ell pensà
que jo es seu contrari fos
i amb això en Borrascós
mala carta va jugar.

24
Pins, mates i carritxeres
de veres feia siular.
Per dins Aubarca pujà
i tomà moltes caeres;
com va ser a ses oliveres
tampoc no les reparà.

25
L'Amo En Tomeu ferí més
qui a Sa Cova està
li destrossà s'olivar
i li espolsà es taronger
i dues ausines més
qui en rel les hi arrancà.

26
Borrascós, tú, ja volies
l'Amo En Tomeu degollà
que el vares tant maltractar,
tanques i teules rompies
i de set o vuit ausines
dues n'hi vares tomar.

27
Capeller, pots colegir
lo que jo vaig reparar
que no podia cremar
res més que llenya de pi
i d'ençà que vaig venir
aumanco poy baratar.

28
De què li aprofità
ses taronges tomar-li?
Tateix amb llenya de pi
cap en mescla per cremar.
Saps que mereis... entregar
an ses mans d'un asgutzi.

29
P'Es Coll Paret va venir
capamunt de bona gana
i com va ser a Na Soberana
armà nou es polvorí,
pegà ventai a un pi,
quedà sa soca escardada.

30
Tant prest que es pi va deixar
de baix de Na Soberana,
seguí per dins Sa Duaia
i molts de cimals tomà;
una ausina va arrancar
com dins Ca La Sort botava.

31
Prenqué per dins Ets Olor, Son Not i per Ses Creus Noves,
per sementers i per cloves,
per tot trescà En Borrascós.
Trecents etsecaiadors
no fan tant amb destrals noves!

32
De llenya de s'Olivar
se n'endugueren dos dies;
p'es Puig Bedei i Son Vives
ja feia més que enseiar.
En Quatre-Atxes va trobar
i En Francisquí mig partia.

33
Sos Sanxos i Sa Bedeia
atrassat no va quedar;
per Ca'n Canals regolfà
i un cimal amb s'altre queia.
Prenqué per dins Son Sureda,
Son Fortesa i dedallà.

34
No hi ha cap falcó ni aucell
qui en cap volada tant s'alç.
Va tomar molts de cimals
i tarongers dins Morell;
l'Amo En Francesc p'es clotell
li arribaren es didals.

35
L'Amo En Mateu de Carroça
de tú molt queixós està,
perque per dins s'olivar
hi feres molta destrossa,
pegant amb sa destral grossa.
Quin modo d'etsecaiar!

36
Juan, sobre En Borrascós
què és lo que tú pots contar?
Que a San Font mos esbrancà
ses oliveres millors
i encara estic dubtós
si sa pigota em va dar.

37
Quant Sa Duaia deixà,
Ca La Sort i Es Racó,
per dins es pla, aquest traïdor,
molts d'arbres va destrossar.
Sa bolla d'es campanar
tomà de Sant Salvador.

38
D'haver obrat tal succés
pens que t'empedinaràs;
dins es Camp de Ca'n Tomàs
tombares molts d'ametlers.
Tarongers i magraners
de quatre tres capficats.

39
Per los aires tant volà
que era pitjor que ets auce!^ls.
Ses cases an Es Garbells
noves les va esbucar
i an Es Margalidà
i altres així com ells.

40
No serà bon enginyer
perque té males idees,
tomà moltes xemeneies
conforme sabeu molt bé.
Per aixó sa cara té
més negra que ses moneies.

41
En Pamboli pot contar
d'aquest i vos podrà dir
que entenes d'es seu molí
de sis, cinc en va tomar
i sa que li va deixar,
sols no li pogué servir.

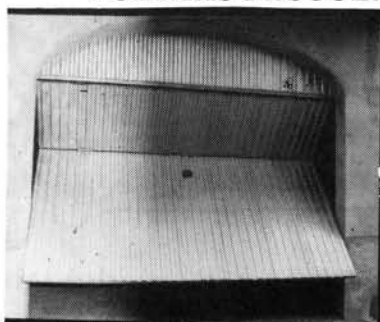
42
Diu que és pervers i cruel,
En Biel de Sa Calobra
i En Puceta diu i troba
de s'Hort del Senyor Rafel
que Déu no el voldrà en el cel
perque tan malament obra.

43
Si el veia li pegaria
un homo de Manacor
i seria de bon cor,
segons vaig sentir un dia
que vint figures tenia
i devuit n'hi tomà de bo.

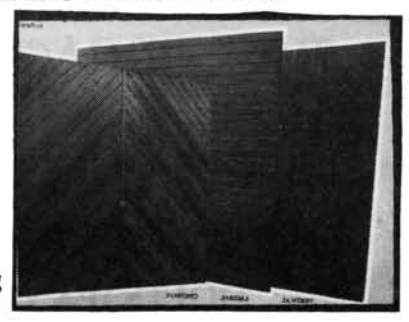
per A. Gili
(per manca d'espai no
hem pogut publicar tot
el glosat. Continuarà en
el proper número)

MONTAJES SERVERA

PUERTAS BASCULANTES, AUTOMATICAS Y CON MANDO A DISTANCIA

MACHIMBRADO DE NORTE Y TEKA
CHAPA PEGASO
PINTADAS CON
DIFERENTES COLORES
SE LAS MONTAMOS
EN CUATRO HORAS

Kombi

Clasig

C/Pep Not, 59 tel. 56 21 31 - Artà

Ampliació de la Unitat Sanitària

Per al proper dilluns dia 14 està prevista la visita d'un alt càrrec de la Conselleria de Sanitat per tal de concretar, amb l'arquitecte, les obres a fer per ampliar la Unitat Sanitària Local. La necessitat d'aquestes obres s'ha produïda a causa de ser la seu del PAC d'Artà i Capdepera. Les obres, que es projecta tenir-les acabades a finals de març, serviran també per a la futura conversió de la Unitat Sanitària en Centre de Salut.

Club Llevant

També com havíem anunciat, el dia 21 de desembre es van inaugurar als locals del Club Llevant i que pertanyen a La Caixa les noves instal·lacions destinades a Club per als joves.

Aquest Club té tres seccions:

El Club Infantil, per a nins i nines de 6 a 12 anys on s'hi desenvolupen jocs, tallers, i distintes activitats a l'aire lliure. L'horari és el de dilluns, dimecres i divendres de 17:30 a 19:30, i els dissabtes de 10 a 13 i de 16 a 20.

El Club Juvenil, per a al·lots i al·lotes de 13 a 16 anys on s'hi poden desenvolupar activitats sobretot recreatives i s'està a l'espera de les que organitzin els mateixos al·lots. L'horari és el divendres de 19 a 22:30, el dissabte de 18 a 24 i el diumenge de 15 a 21.

L'Oficina d'Informació Juvenil, atesa per un monitor i que obri els dilluns, dimecres i divendres de 19:30 a 20:30. Aquesta oficina està en fase d'organització. Pretén recollir i facilitar tota classe d'informació d'interès juvenil: viatges, beques, estudis, ajuda en treballs, carnet jove...

Aquest Club és una part d'un programa elaborat per l'S.M.O.E. local que intenta cobrir el temps d'oci dels més joves amb activitats lúdiques i d'entreteniment en una dimensió també educativa. Hi ha una diferència important entre les dues primers seccions: la infantil és molt dirigida i amb atenció preferent dels monitors, mentre que en la juvenil la iniciativa de les activitats es deixa sempre als mateixos al·lots.

Adjudicació d'obres

Per dijous dia 10 estava prevista la celebració del plenari que havia d'adjudicar dues obres importants: la de l'edifici municipal a la Colònia de Sant Pere (11.236.978 pts) i la de construcció de la segona pista poliesportiva i piscina

a Na Caragol (39.811.315 pts). La Comissió Informativa de dia 4 havia deixat clar que només hi havia una empresa a cada una de les obres, entre les diverses que presentaren plica, que complís els requisits legals exigits. Els

plaços límits en què ambdues obres han d'estar acabades són, respectivament, el 30 d'abril i el 31 de març del present any. Tancada la redacció el dilluns, no podem oferir la decisió consistorial.

INSTAL·LACIONS

m. mascaró

Avinguda Costa i Llobera, 34-B
tel. 56 27 10

ARTA (Mallorca)

MOLTS D'ANYS !!

Jardineria, Diseny,
Manteniment i
Venda de Plantes

Joan LLavata Morey

Plaça Conqueridor, 8
Tel. 83 52 44

07570 ARTA
(Mallorca)

institut: Normalització Lingüística

El Consell Escolar de l'Institut Llorenç Garcías i Font, en sessió de dia 19 de desembre passat, acordà adherir-se a la Campanya Interinstitucional de Normalització Lingüística. A més, i com a conseqüència, adoptà una sèrie de mesures la més significativa de les quals és la presentació de l'expedient reglamentari per sol·licitar permís oficial per impartir les classes en català.

De fet la majoria de classes ja s'hi venien impartint, pràcticament des de sempre, però era necessari un permís oficial per tal d'impedir que qualsevol persona ho pogués, legalment, impedir. Si s'obté el permís, com és molt probable, l'ús del català com a vehicle d'ensenyament tindrà el suport legal.

Altres mesures adoptades són la redacció en català de tota la documentació institucional i fer públics els acords presos.

L'esmentada Campanya està promoguda amb l'acord i adhesió del Govern Balear, Consells Insulars, Universitat de les Illes i altres institucions, entre les quals molts d'Ajuntaments, centres d'ensenyament i entitats públiques i privades, i pretén coordinar els esforços perquè la nostra llengua sigui utilitzada normalment en totes les situacions.

Concurs Ornitològic

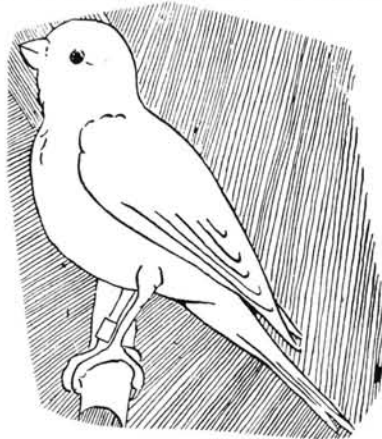
Organitzat per l'Associació Ornitològica d'Artà, amb el patrocini de l'Ajuntament i la col·laboració de particulars i moltes entitats, locals i de fora poble, té lloc a Sa Central i des del dia 10 fins demà dia 13 el I Concurs Ornitològic Artà-91. L'exposició dels aucells presentats al Concurs, després d'haver estat puntuats pels jutges corre-

Ampliació de la residència

Tal com havíem anunciat en l'edició anterior, el diumenge dia 23 al migdia s'inaugurà l'ampliació de la Residència per a Persones Majors. El batle Miquel Pastor va iniciar l'acte recordant el que ha significat i significa aquesta obra per Artà i la seva projecció de futur. Parlà a continuació el senyor A. Abellán, en nom del Conseller de Sanitat, que no s'havia pogut desplaçar, i digué que la Conselleria se sentia molt honorada d'haver pogut contribuir a aquesta ampliació. Finalment el senyor Blanes Nouvilas, de la Sa Nostra, també manifestà la seva satisfacció pel que avui és la residència i expressà la bona voluntat de la seva entitat per continuar fent-hi costat. Després de la visita a les noves dependències, es va servir un refresc a tots els presents. El capvespre varen ser moltes les persones que pujaren fins a la residència a veure les obres que s'acabaven d'inaugurar.

Aquestes obres han estat finançades per la Conselleria de Sanitat (10.000.000), Sa Nostra (3.000.000), amb diverses deixes d'ex-residents i l'Ajuntament que aportarà la diferència (entre vuit i nou milions).

sponents, serà demà diumenge dia 13 entre les 10 i les 14, i entre les 16 i les 19 hores. A les nou de la nit a Ca'n Faro hi haurà un sopar de companyonia i l'entrega de premis als guanyadors.

La Creu Roja, a Artà

Una dotació de tres soldats de la Creu Roja ha estat destinada a Artà, des del dilluns dia 7, en un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la

Joyeria VIKY

RELOJERIA ★ PLATERIA

Carrer de Ciutat, 16 - Teléfono 562263

ARTÀ (Mallorca)

benèfica entitat, que es canalitza a través de l'Assemblea de Capdepera. Aquesta seria la primera passa d'un projecte de cooperació de més abast que s'espera anar ampliant.

Aquests soldats ajudaran en les tasques de la Unitat Sanitària i el P.A.C. i en les dels Serveis Socials Municipals. La seva tasca serà variada (gestió de documentació, assistència a necessitats, etc.) però la més novetosa tal volta sia l'atenció durant les hores no laborals (capvespre i nit) d'un telèfon d'urgència i informació, tant per a necessitats d'Assistència Social, com Sanitària i urgències en general (policia municipal, guàrdia civil, etc.), servei que quedarà centralitzat en el número 83-50-01. Els lectors de **Bellpuig** tenen aquest número, que és el de l'Hospital, anotat al cartell que anava en l'edició de Nadal. Aquest número atindrà qualsevol tipus d'urgència. Convé recordar que les urgències mèdiques i per demanar hora de consulta, tenen un altre núm. específic que és el 83-67-00.

Plaça de S'Aigua

Una minúscula millora en aquesta plaça: s'ha restaurat la petita voravia que envolta la rotonda. D'aquesta manera s'han eliminat els clots i les herbes, i s'ha guanyat en estètica. No hauria de ser la darrera de les obres, perquè els reixats perimetrals de ferro s'haurien d'adreçar i el pis de la placeta necessita també mà de metge.

Pins d'es Tren: litigi obert

El Tribunal Suprem ha desestimat el recurs d'apel·lació promogut per l'Ajuntament d'Artà en contra de la sentència de l'Audiència de Palma que anul·lava l'expedient de delimitació de la zona d'es Pins d'es Tren. Amb aquesta sentència continua obert el litigi però anul·lada la via empresa per l'Ajuntament.

A la fotografia es veu quina és la zona de referència. Des del carrer Ciutat, baixant cap a l'estació, a la dreta. A principis de l'any 1987 l'Ajuntament, considerant que l'esmentada zona era de domini públic i davant el fet que uns particulars la tenien registrada al seu nom per compra a Ferrocarrils de Mallorca, S. A., inicià l'expedient de delimitació per reafirmar-ne la titularitat pública. Aquest expedient va ser recorregut pels particulars davant l'Audiència, que va sentenciar al seu favor. L'Ajuntament, disconforme amb la sentència, va recórrer al Suprem que, en sentència firmada el cinc de novembre passat, va desestimar el recurs municipal i confirmà l'anterior a favor dels particulars.

Amb aquesta sentència la qüestió de la propietat de la parcel·la no queda definitivament resolta, ja que el que s'havia ventilat era si la forma utilitzada (l'expedient de delimitació) era l'adequada o no. Els tribunals han considerat que no, i han assenyalat que si l'Ajuntament considera que Ferrocarrils va vendre una propietat que no podia vendre perquè ja era pública, ho ha de plantejar davant els tribunals com una demanda qualsevol, però no a través de l'expedient de delimitació. En conseqüència és de preveure que l'Ajuntament modifiqui la forma de reivindicar la propietat pública de la zona indicada.

Clínic Artà

CONSULTORI MEDIC

Dr. Enric Mas
Dr. Miquel Mestre

Carrer Ciutat, 39 Tel. 83 62 37
07570 - Artà

A més dels serveis habituals d'assistència

(Medicina General, Cirurgia, Electrocardi

ografia, Dietètica, Reumatologia

i Rehabilitació),

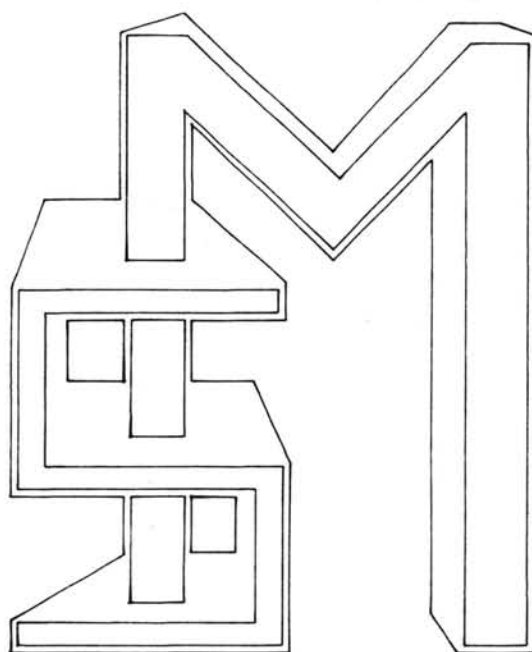
comptam cada dimarts amb el

servei de GINECOLOGIA

a càrrec del Dr. Arturo Gil Bretones
(hores convingudes).

BON SANT ANTONI!

SERVEIS I MANTENIMENT

Carrer ciutat, 16 - Tel. 83 54 79

ARTA

Detencions

La Guàrdia Civil va procedir a la detenció de cinc persones, tres germans (Jeús, Juan Carlos i Luís M. Serradillas) i dues germanes (P. i A. M. Requena) que resultaren ser autors de distints robatoris comesos a la Colònia de Sant Pere. Molt dels objectes que havien estat robats pogueren ser recuperats. Es tenia sospita d'aquestes persones però no se'ls havia pogut provar res perquè molts robatoris eren d'articles de menjar. En un deshauci de la vivenda que ocupaven es van recollir diversos objectes que constituïren la prova definitiva. Un d'aquests objectes va ser una càmera de video. El visionat de la cinta que duia només va permetre identificar un local públic de la Colònia i, a poc a poc, arribar al propietari que no havia observat la falta de l'aparell.

Rescat als acantilats de Cala Mata

El passat dia 27 de desembre sobre les 19:30 es va culminar feliçment el rescat de dues persones que havien quedat aïllades en un dels acantilats devora Cala Mata. La Guàrdia Civil, la Policia Municipal i alguns veïns aconseguiren

rescatar amb cordes els súbdits holandesos Fraken V.J.Heerlen, de 28 anys, i el seu fill d'un anyet d'edat Roman A.F.

El pare i el fill havien sortit a passejar amb la intenció d'arribar fins al Caló, on serien recollits amb cotxe per l'esposa i mare. Quan trobaren el pas impedit pels acantilats prengueren per amunt per una via aparentment transitable que s'acabà en una cova d'on ni es podia seguir envant ni enrera. El retard del pare amb el fill obligà l'esposa a demanar auxili. Devien ser les quatre. Les forces dites abans començaren la recerca i sobre les 18:30, ja amb fosca, van ser localitzats. L'operació va resultar difícil a causa del ninet i de no poder-se entendre. Un dels veïns va fer d'interpret per transmetre les indicacions a crits perquè sitiats i grup de rescat no tenien contacte visual. Sobre les 19:30 varen ser hissats, sans i estalvis, els pare i el fill.

En les condicions en què es va haver de fer el rescat és de justícia felicitar les persones que hi intervingueren: guàrdia civil, policia municipal i, sobretot, dos paisans que col·laboraren de forma decisiva.

Es dona la circumstància que en aquell indret cada any s'hi produeixen un parell de casos semblants. L'aparent

facilitat de la pujada resulta ser una trampa sense sortida. Convendria senyalitzar-ho o advertir del perill.

Establiments

Una nova empresa dedicada a proveir de tota classe de serveis per a la casa, activitat desconeguda fins ara dins Artà, obri les portes al carrer Ciutat número 16. **Serveis i Manteniments** és propietat de Guillem Ferragut Danús i Joan Llavata Morey. Els acompanyen els nostres millors dissenys d'èxit professional.

Obres a torrents

La presència d'aigua als torrents ha impedit la realització de diverses obres que Obres Hidràuliques tenia previst ja tenir en marxa. En el torrent d'Es Millac s'han de fer de formigó els laterals des de la depuradora fins a connectar amb els laterals ja fets devora el creuer d'Es Pujols. En el torrent d'Es Revolts s'han de fer dos ponts nous. A la carretera de Son Servera, el de la corba de Son Frare. A la de Son Duc, el del Molí d'en Salom. També s'ha d'acabar de canalitzar la síquia d'Es Còs.

BAR - RESTAURANTE

Especialidad

Cocina

Mallorquina

07570 Artà

ES PINS

C/. Ciutat, 49

Tel. 56 24 61

MEDICA ARTA

Avgda. Costa i Llobera, 3 (al costat d'Optica Artà)

CENTRE DE RECONeixEMENT PER A CARNETS DE CONDUIR I PERMIS D'ARMES

Horari: Dimarts i Dijous, de 17 a 20 hrs. Dissabtes, de 10 a 13 hrs.

Dr. BARTOMEU BARCELO. Medicina General

(ASISA, IMECO, SANTAS,...)

Horari: Cada dia, llevat de dissabtes i festius, de 18 a 20 hrs.

PEP TOSAR VAQUER, la crida del teatre

No ha estat fàcil concertar la trobada amb en Pep. Viu a Barcelona, però ara va i ve a Palma perquè hi prepara una obra que s'ha d'estrenar en el mes de gener. I aprofita per fer qualche escapada a Artà, a descansar. Un descans molt relatiu: ens havíem de veure

entrada de fosca perquè volia aprofitar la claror del dia per recórrer la vorera de mar a la recerca d'un llaütet petit, que necessita per als decorats d'aquesta obra d'Alexandre Ballester que prepara, **Foc colgat**, i que suposarà el seu bateig com a director.

Pep Tosar Vaquer, 29 anys, actor i director. Des del 12 de novembre en què acabaren les representacions al Teatre Lliure de **Maria Estuard**, com informàrem a **Bellpuig**, ha començat els assajos de **Foc colgat**, d'Alexandre Ballester, per estrenar-la dia 17 de gener, dia de Sant Antoni, al Teatre Principal de Palma, amb la companyia d'actors del mateix Teatre. Ell va escollir aquesta obra i la va proposar...

Pep Tosar Vaquer.- Aquesta obra descriu un punt de vista sobre la història social de Mallorca, d'ençà de la introducció del turisme, que compartesc. Crec que reflecteix la problemàtica de la meua generació, que és representativa del que podria ser el teatre a Mallorca. Ballester és molt txekhovià, a escala de la nostra realitat. A l'obra no hi ha més que personatges que parlen de les pròpies vivències, molt vinculats a la idiosincràsia de la gent de Mallorca. I això m'interessa. L'argument de **Foc colgat** m'afecta, a mi, i voldria que afectàs els espectadors.

Bellpuig.- Es tracta del teu primer treball de director?

PTV.- Sí. He dirigit un espectacle sobre la poesia de Miquel Angel Riera per a La Caixa; però és de més poca volada. Per què dirigir? Vaig voler dirigir l'obra perquè a mi m'agrada el teatre però el perill és convertir-se en un asalariat, com si fos una activitat qualsevol. Potser la meua vanitat sigui especial, però no em vull cremar i fer el

que m'agradi. És més arriscat, però hi ha la satisfacció personal. En el meu ofici no saps mai si demà dinaràs i això té també el seu encant. Per guanyar estrictament doblers em dedic al doblatge. Que què faig ara? mira, ara faig el doblatge de la sèrie "Belleza i poder".

B.- Explica 'ns com vius el teatre...

PTV.- Aquests dos darrers mesos han estat una bogeria. Entre les representacions sobre la poesia de M. A. Riera amb què he recorregut tot el Principat, les sessions de doblatge, venir a Mallorca als assajos... ho faig perquè m'agrada i perquè som jove, però és mortal aquest ritme...

B.- I com va ser això de dedicar-te al teatre?

PTV.- Em vaig decidir pel teatre de molt jove. Devia tenir tretze o catorze anys i, amb els amics, vaig dirigir una representació **Nit dels morts** que era una adaptació que havia fet en Jaume Sancho d'una obra d'Arniches. Aquesta obra em va despertar la sensació que duia des de la infantesa de veure, a ca

meua, el meu padrí que em representava fragments d'obres que ell havia interpretat. Aquell sainet em va remoure aquestes vivències i em va confirmar una manera de viure el teatre que havia après a ca meua on gran part de les converses giraven en torn del teatre. Després de fer COU, el 78, vaig anar a Barcelona per entrar a l'Institut del Teatre, però em va fer com a por i vaig tornar. Aleshores vaig començar a estudiar magisteri i abans d'acabar el curs, totalment decebut dels estudis, vaig descobrir què era el que realment volia i què havia de fer si ho volia aconseguir. Vaig tornar a Barcelona disposat a dedicar-m'hi: tres anys d'estudis i pràctiques a l'Institut i després ja com a professió.

B.- I els teus treballs?

FORN DE CAN BECA

CADA DIA, BON PA

COQUES DE SANT ANTONI

Despatx central: Rafel Blanes, 51. Artà. Telèfon: 83 61 72

COMANAU LES ENSAÏMADES AMB TEMPS

PTV.- Vaig començar amb la companyia Zitzània, dirigida per Pere Cornudella, que feien **El bon doctor** i que va funcionar bastant bé. Després **El càntir trencat**, de Von Kleist, amb el Centre Dramàtic del Vallès. Vengué **La Ronda**, d'Arthur Schnitzler, produïda pel Centre Dramàtic i dirigida per Mario Gas. **El manuscrit d'Alí Bey**, de Josep Mª Benet i Jornet, que va ser el meu primer treball amb el Teatre Lliure. Després el **Titànic 92**, de Guillem Jordi Graells. Un recital de poemes de Blai Bonet. Finalment, **Maria Estuard**, de Schiller, amb la companyia del Teatre Lliure dirigit per Pep Montanyès. També vaig rodar **Solitud**, sobre la novel·la de Víctor Català, dirigida per Romà Guardiet. Era la primavera passada i els altres actors eren Omero Antonutti i Núria Cano. S'estrenarà a principi d'any. Jo hi confii molt, en aquesta pel·lícula. Treballar amb Antonutti ha estat una experiència molt important i gratificant per a mi.

B.- Projectes per al futur immediat?

PTV.- De definit, cap. Continuar amb els poemes, amb els doblatges, perquè se m'hi ha acumulat molta de feina. Tenc en projecte una sèrie amb TV3, però no acaba d'estar clar...

B.- Què és el teatre per a tu?

PTV.- Lorca deia que era "la escuela del pueblo", i a mi m'agrada. És un lloc on es mostren les coses. Les trapes de l'escenari vehiculen les emocions més vertaderes. El teatre, com tot l'art, és una qüestió de sensibilitat; però és la manera d'edificar-se a si mateix cap a dins l'interior. Aquesta és la dimensió més humana. A mi és l'únic punt des del qual m'interessa. En podríem parlar molt, d'això, i veuríem com la realitat té més contradiccions, però és en aquest sentit de possibilitat d'incidir en el creixement interior. Som molt selectiu en la meua feina i deixaria de fer teatre quan notàs haver perdut aquella sensació que va conduir-me a fer-ne i que sentia prop del meu padrí, a ca meua, de petit. És voler viure d'una manera profunda la vida d'home. El teatre també és risc, perquè sempre comences de zero; però t'embolica tant, el teatre...

"Bodegón El Paso": un establiment que tanca

El **Bodegón El Paso**, establiment del carrer Ciutat regentat pel matrimoni Joan Lliteras, Puceta, i Magdalena Nebot, Xineta, tancarà les portes el proper dia 18, després de les festes de Sant Antoni. El motiu és l'arribada de l'amo en Joan a l'edat de la jubilació. El bar deixarà també les seves funcions de local obert al públic perquè serà condicionat com a ampliació del domicili particular.

Era a punt de complir-se el vint-i-cinquè aniversari de l'obertura del local, després de regentar durant dotze anys el bar conegut per Ca Na Xineta, a la cantonada on ara hi ha el Bar Gran Vía. Es tracten, per tant, d'uns dels casineros més veterans de la vila.

La madona Magdalena ens conta que compraren aquesta casa per 50.000 pessetes i que no creien arribar a posar-se'n mai cabals. Diu que han conegut moltes coses i molts de canvis a Artà, per exemple, els nou o deu batles que hi ha hagut durant aquest temps: "S'únic que m'ha renyat -ens diu- va ser don Miquel Butlo, perquè no m'aixecava de matí a agrenar sa carrera". Varen tenir durant set o vuit anys el Club Ciclista i recorda que el cansament més gran va ser el dia en què en Sebastià Sastre va guanyar el campionat d'Espanya a Campos. A l'horabaixa, en la celebració multitudinària del triomf, es varen despatxar més de vuit barrals d'herbes. El que li ha sabut més greu, diu, ha estat veure esbucar dues pistes de bicicletes.

Li ha agradat molt fer de casinera perquè sempre ha tengut, diu, "salut, gent i humor i tot mós ha sortit bé". Voldria que els posassin llum a la carretera perquè quan els establiments públics tanquen els vianants no saben si s'han de saludar perquè no es poden conèixer.

La nostra enhorabona i el desig que puguin tenir unes bones, llargues i saludables velleses.

L'exposició de n'Agustí Torres

Aquestes festes de Nadal i Cap d'Any s'ha exposat a Na Batlessa la col·lecció de fotos que n'Agustí Torres va realitzar a Berlín el 3 d'octubre de 1990, data en què es va produir la reunificació dels dos estats alemanys. Com hem vengut informant, l'exposició d'Artà és la tercera: es va veure la mostra primer a Palma i després a Ginebra, amb bona acollida crítica. Hem demanat a n'Agustí que ens expliqui el motiu d'aquest treball:

- Vaig anar a Berlín perquè creia que seria un moment històric, producte d'un any de canvis vertiginosos, i que s'havia

d'aprofitar per viure'l de prop. Que s'hagués anunciat que seria dia 3 ens va permetre programar i preparar el viatge. Jo vaig pensar la possibilitat de treure'n un testimoni gràfic i fins i tot ja vaig pensar la idea d'una exposició.

- Les crítiques han estat molt favorables i jo crec que la col·lecció recull allò que va ser aquell dia històric.

L'exposició ha estat molt visitada i els comentaris coincidien en la valoració positiva, tant de l'aspecte artístic i professional del treball, com del seu valor testimonial.

PASSAT FESTES

Quasi podem dir que manco Sant Antoni ja hem passat les festes d'hivern, potser les més tradicionals, des de Nadal als Reis i que per excel·lència són les més familiars, humanes i també històriques. Així la gent té el bon costum de felicitar-se i desitjar-se el millor. I pels que es diuen cristians són uns dies d'una gran commemoració.

D'aquesta manera tenim i es va fer la gran celebració de les matines, un acte que de cada any té més gent, petita i gran, que d'aquesta manera reviu el naixement del Senyor. Tothom va participar amb alegria i joia i va fer el seu donatiu, bé en diners i també amb aliments per mantenir la pobresa dels més humils, una campanya que fa ja uns anys es realitza amb un caràcter molt positiu.

El dia de Nadal les famílies es reuneixen i fan un gran dinar ja tradicional. A la tarda, es va celebrar a Sant Salvador un concert per la Coral Infantil de l'Orfeó Artanenc, al·lots des de 3 a 7 anys que interpretaren 10 cançons, 5 populars i 5 nadales. Després es va representar com cada any el Betlem Vivent, reforçat per una nova il·luminació que va fer que resaltàs més si cap la bona actuació dels actors, que també estrenaven nous vestits.

El diumenge dia 30 a l'horabaixa, es va celebrar al Convent el concert de Nadal a càrrec del grup Septimini, de l'orquestra Simfònica de Palma, els quals interpretaren obres de Crusell i Bethoven, que foren llargament aplaudides per les només 40

persones, vertaders aficionats, que assistiren al concert. Llàstima que hi faltàs molta gent que per gust o afició estan d'alguna manera immersos dins el món de la música i aquest dia tenien una cita al convent, però potser altres feines més precises els ho va impedir. Un altre any serà.

Dues exposicions restaren obertes durant aquestes festes a Na Batlessa. Una a càrrec d'Antoni Reus que ens va sorprendre gratament amb teles i papers, obres realment valuoses que demostraven el bon quefer de l'artista.

L'altra exposició, les meravelloses i inèdites fotos de n'Agustí Torres, (Berlin 3, Octubre 90) que va fer a Berlin el dia de la unificació de les dues Alemanyes. Aquestes fotos també els ha exposades a Ginebra (Suïssa) i recentment a Palma, com hem anat informant puntualment.

El dissabte dels Reis es va fer la tradicional cavalcada acompanyant els Mags d'Orient a la seva arribada a la nostra Vila. A l'Ajuntament hi hagué la benvinguda del batle i el parlament del Rei Gaspar anunciant als al·lots que duïen juguetes per a tots. Seguidament se'n va fer l'entrega a la mateixa plaça.

Així tancam aquest resum de les festes tradicionals de Nadal, Cap d'Any i Reis, Nits Santes celebrades per tots, de moltes maneres, això sí, i fent vots perquè l'any que acabam d'estrenar ens sia propici de felicitat per a tothom.

Molts d'anys.
G.B.

ECOS

MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ. MES DE DESEMBRE

NAIXEMENTS

28.11.90. **Daniel Ferrer Pérez**. Fill de José i Elvira.
05.12.90. **María Antonia Garau Capó**. Filla de Pedro i Margarita.
06.12.90. **Mateo Morey Planisi**. Fill de Mateo i María-Isabel.
06.12.90. **Cristina Galmés Galmés**. Filla de Pedro i Antonia.
09.12.90. **David Vives Muñoz**. Fill de Jaime i Eva-María.
22.12.90. **Ismael de Jesús Santos Pérez**. Fill de Juan i de Josefa.

DEFUNCIONS

01.12.90. **Francisca Fontanet Esteva**. 75 anys. C/ Era Vella, 1
03.12.90. **Esperanza Nicolau Font**. 89 anys. C/ Mestral. a) Estamera.
07.12.90. **Jaime Ginard Alzamora**. 64 anys. C/ Lladoner, 24. a) Terres.
07.12.90. **Miquel Vives Sureda**. 77 anys. C/ Lluna. a) Ravell.
10.12.90. **Ana María Carrió Dalmau**. 92 anys. C/ Castellet, 6. a) de Sa Creuveia.
13.12.90. **María Guiscafré Soler**. 81 anys. C/ Major, 38.
15.12.90. **María Pastor Mestre**. 98 anys. (Manacor). a) Rabassona.
17.12.90. **Pedro Massanet Torres**. 89 anys. C/ Santa Margalida, 32. a) de Son Puça.
17.12.90. **Gabriel Massanet Tous**. 80 anys. C/ Costa i Llobera. a) Rafal.

17.12.90. **María Lliteras Ferragut**. 60 anys. (Palma). a) Balaguera.
18.12.90. **Angela Vives Vives**. 78 anys. C/ Joan Estelrich, 7. a) Tita.
20.12.90. **Juan Blanes Aymar**. (Son Servera). a) Quintín.
23.12.90. **Gabriel Pascual Soler**. 91 anys. C/ Pou Nou, 13. Residència.
26.12.90. **Catalina Lliteras Ginard**. 74 anys. C/ Sorteta. a) Papaiona.
27.12.90. **Felix González Martín**. 81 anys. C/ Pou Nou, 13. Residència.
31.12.90. **Antonia Pastor Martín**. 64 anys. C/ Gran Via. a) Son Doblons.

MATRIMONIS

01.12.90. **Sebastián Genovard Sureda** amb **María Dolores Sansó Silva**.
01.12.90. **Guillermo Danús Servera** amb **Angela Riera Torres**.
02.12.90. **José Martínez Fernández** amb **María Antonia Rodríguez Rosselló**.
08.12.90. **Francisco Serra Cursach** amb **María Francisca Muñoz Doncel**.
08.12.90. **Antonio Rosa Molina** amb **Juana María Sureda Oliver**.
15.12.90. **Ramón Ferrer Moragues** amb **María Gil Alzamora**.
15.12.90. **Jaime Carrió Vives** amb **María Antonia Alzamora Orell**.
22.12.90. **José Antonio Morillo Holguin** amb **M^a del Carmen Romero Medina**.
22.12.90. **Jaime Pons Isern** amb **María Ana Salgado Grillo**.

22.12.90. **Juan Soler Jaume** amb **Catalina Sancho Orell**.

RESUM DE L'ANY 90

Matrimonis:..... 49
Naixements:..... 62
(Nins 29)
(Nines 33)
Defuncions:..... 63
(Homes 33)
(Dones 30)

Taxa bruta de Natalitat.....: 10,41 per mil
Taxa bruta de Mortalitat.....: 10,58 per mil
Taxa bruta de Reproducció...: 532,26 per mil
Creixement vegetatiu.....: -1

PLUVIOMETRE

Mes de desembre Area Urbana

Dia	Litres
8	20'3
9	3
10	3'5
11	9,8
14	5
20	1
21	3

Total **45'6**

Acumulats:

Des del 01.01.90: 859'6

Des del 01.08.90: 595'9

EL REGNE DE DÉU

El Regne de Déu és la curolla de Jesús. És el desig més íntim del mateix Déu. És el seu pla per a tota la humanitat i per a tots els homes.

Però, com i quan es concreta aquest pla? Es concreta quan l'home i la dona, sense saber ni el com ni el per què es senten profundament estimats per Déu, per l'autor del poema del cel i de la mar, pel qui ha compost la cançó dels ocells, aquest ser meravellós que hem conegut gràcies a Jesús el seu Fill. Aquesta experiència és tan forta que es comparable al sentiment d'un infant acabat de néixer que contempla amb necessitat, amor i agraïment el somriure de sa mare.

Aquesta experiència és tan intensa que ens fa viure i relacionar-nos amb els altres d'una forma nova i diferent, fonamentada sempre en l'amor. Aquest amor no és ideal o utòpic, sinó un amor concret, pacient i bondadós, que creu en l'altre no pel que té sinó pel que és, valent i confiat, actiu i dinàmic. Un amor, en definitiva, com el de Jesús.

Sempre que nosaltres, sers humans desitjosos d'amor i de felicitat, actuam amb nosaltres mateixos o amb els altres, o amb lo altre des d'aquesta perspectiva, des d'aquesta experiència, fem créixer un pam més aquest Regne que Jesús inicià i que camina silenciosament enmig de nosaltres.

Marià Gastalver

Fent camí cap a Xauxa

En aquesta entrevista volem donar a conèixer el grup de

Presència, format per 9 joves de la Comunitat Artanenca.

1. Entrevistador: Què vol dir Presència?

Resposta: Nosaltres ens plantejarem que de qualque manera els joves cristians ens havíem de fer presents dins el poble i d'aquí ve el nom de Presència.

2. E.: Com va sorgir la idea de formar aquest grup?

R.: Trobàvem que Església i poble havien d'estar connectats. Volem participar com a grup cristià dins les diverses activitats populars, culturals i socials del nostre poble.

3. E.: De quina manera participau o vos veis presents en el poble?

R.: Cal dir que fa poc que hem començat la nostra tasca. Alguns dels projectes que realitzam són els següents: programes de ràdio (els dissabtes de 13:30 a 14:00, FM-107.8); entrevistes per al **Bellpuig** ("Fent camí cap a Xauxa"); hem fet les felicitacions nadalenes que hem repartit a les famílies del poble; hem donat la informació sobre el Debat de si el Regne de Déu és Fantasia o Realitat (que es farà el proper dia 24-març-91 a l'Auditori), del qual també preparam proves per participar-hi; i en un futur pensam assistir als plens de l'Ajuntament.

4. E.: Què pensau d'aquest debat que s'ha de realitzar?

R.: Més que el resultat del debat el que realment interessa és el diàleg que es pot crear sobre el Regne de Déu a nivell diocesà i juvenil.

5. E.: Com a joves cristians, quina és la

vostra perspectiva de l'Església actual?

R.: Partim de la idea que l'Església la fem nosaltres, som nosaltres, i no les quatre parets que aguanten l'edifici. Hem de pensar que hi ha molta feina a fer i també n'hi ha de feta, és a dir, hem de mirar la botella com a mitja plena i no com a mitja buida.

6. E.: Què opinau sobre la campanya de "Póntelo, pónselo"?

R.: Trobam que la jerarquia de l'Església ha de tocar amb els peus en terra, han de veure que la gent té relacions sexuals i utilitzen preservatius. També creim que la campanya hauria d'haver estat més sèria i no presentada com un anunci de Coca-Cola.

7. E.: Està de moda esser joves cristians?

R.: No ho agafam com una moda sinó com un estil de vida.

8. E.: Quin és aquest estil de vida?

R.: Intentam viure com ho va fer Jesús adaptats a la societat actual, és a dir, intentam adaptar l'Evangeli que compartim a les Misses de Comunitat a la vida quotidiana.

9. E.: Com adaptau actualment l'Evangeli de Jesús?

R.: Ho intentam dins les diferents tasques parroquials, dins la família, dins la feina, amb els amics, amb l'estudi, etc. mitjançant l'eina clau que va utilitzar Jesucrist: ESTIMAR.

Donam les gràcies a aquest grup per les seves aportacions.

Notícies breus

Campanya de Nadal

El passat dia de Nadal, l'ofrena que vàrem fer per Càritas va pujar 174.700 pessetes (49.700 en el Convent i 125.000 a la Parròquia d'Artà). A la Parròquia de Sant Pere (La Colònia) es varen aportar 41.115 pessetes. També es va recollir una important quantitat d'aliments. En nom de Càritas, moltes gràcies.

Moviment parroquial

Durant l'any 1990 a la Parròquia d'Artà hi ha hagut el següent moviment demogràfic:

Baptismes: 46 (25 nines i 21 nins)
Defuncions: 87 (46 homes i 41 dones)
Matrimonis: 30

Debat regne de Déu

Fins al 14 de gener hi ha hagut temps per a presentar proves en el debat sobre "El Regne de Déu: fantasia o realitat" que ha organitzat el secretariat de Pastoral Juvenil. Des dels distints grups juvenils de la comunitat cristiana d'Artà s'han enviat 6 proves.

Sant Antoni

S'acosta una diada significativa per als pagesos i per a tots els artanencs: Sant Antoni. Estau convidats a la pregària del vespre del dissabte, a les beneïdes el dia 17 matí i a continuació l'Eucaristia a l'Església parroquial. Farà l'homilia Mn. Marià Gastalver.

El diumenge següent dia 20 matí, hi haurà beneïdes i Missa solemne a la Colònia. Molts anys a tots.

A. Genovart

Activitats del Centre Cultural

Durant les passades festes el Centre Cultural duqué a terme unes quantes activitats entre les quals cal destacar el torneig de "parxesi" al qual hi participen deu parelles totes formades per fèmines; encara no se sap quan es jugarà la final però el que sí podem afirmar és que de cada dia hi ha més animació i expectació. També durant les festes nadalencs es va dur a terme una mostra de dibuixos infantils amb temes nadalencs, alguns d'ells molt simpàtics i de gran originalitat i creativitat; els participants oscilaven entre els tres i els deu anys. Igualment el Centre Cultural es féu càrrec un any més de l'organització de la festa dels Reis a la qual com de costum no hi mancà la participació i la bulla.

Dimissió del President del Club Nàutic

A l'Assemblea General extraordinària que tengué lloc el passat quinze de desembre en els locals del Club Nàutic, fou presentada la dimissió per part del president Antoni Mus; juntament amb ell tota la Junta Directiva volgué presentar la dimissió, cosa que no consentiren els socis mentre no s'hagin convocat noves eleccions. Sembla que a la pròxima assemblea, que possiblement se celebrarà el dia quinze d'aquest mes, es posarà fil a

De La Colònia

l'agulla per tal de trobar una nova Junta que tiri envant els projectes del Club. Segons sembla hi havia un descontent bastant general entre els socis respecte a la Junta Directiva i el malestar es traspuava a les assemblees. A la darrera, donat el caire que prenen les coses fou demanada per part d'Antoni Mus la presència de la Guàrdia Civil; aquesta féu acte de presència en el local però sense arribar a intervenir.

Sant Antoni a dues passes

A l'hora de redactar aquesta crònica no es coneix encara el programa oficial de les festes de Sant Antoni, però se sap que serà paregut al d'anys anteriors. Enguany la festa del Sant Abat se celebrarà el diumenge dia 20, festa de Sant Sebastià; els fogarons seran dia 19, la qual cosa vol dir que entre la festa de Sant Antoni d'Artà i de la Colònia només hi haurà un dia enmig. I de Sant Antoni pràcticament passarem al carnaval; enguany el Dijous Llarder és dia 7 de febrer, el darrer dia el 12 del mateix mes i l'endemà dia 13 és el Dimecres de Cendra.

Moviment demogràfic parroquial

Aquestes han estat les dades demogràfiques de la Parròquia durant el passat any 1990:

Baptismes, 2
Defuncions, 6
Matrimonis, 1

TEATRE MUNICIPAL DE MANACOR CINEMA

TORTUGAS NINJA

DIJOURS 17 - 16, 17,50, 19,40 | 21,30 h.
DIVENDRES 18 - 17'50, 19'40, 21'30 h.
DISSABTE 19 - MATINAL 11h. 16, 17'50, 19'40 | 21'30 h.
DIUMENGE 20 - MATINAL 11 h. 16, 17'50, 19'40 | 21'30 h.
DILLUNS 21 - 17'50, 19'40 | 21'30 h.

Futbol.

Campionat de 1ª regional.

C. D. Petra, 4 - C. D. Artà, 1

Un partit per oblidar totalment, perquè va ser un desastre de joc, segurament el partit més dolent que hagi fet l'equip en tota la lliga. El que crida més l'atenció és que l'Artà marcàs el 0-1, gràcies a un gol d'en Damià. Empataren els petres a causa d'un penal clar, sense discussió, i encara hi tornaren abans del descans. A la segona part la desorientació va continuar i els gols en contra pujaren al marcador. Llàstima, perquè era un lloc on s'hi podia haver puntuat.

C. D. Artà, 0 - Alqueria Blanca, 0

La veritat és que els dos zeros del resultat no basten per qualificar l'espectacle llastimós que va resultar ser el partit. A la segona part l'àrbitre volgué contribuir i va treure una dotzena de targetes grogues, gairebé totes als artanencs, pels motius més insospitats. Gràcies que a un minut del final va aturar injustament una jugada de la davantera contrària que hauria estat molt perillosa. L'Artà? res de res. Una pena. El camp, un desastre. Altre temps es solia passar un nivellador, però sembla que ni això funciona.

El públic s'ho prenia de befa, se'n reia, i això, a més de desagradable, és perillosíssim: un dels jugadors locals va perdre els nervis -i no sense motiu- i s'encairà amb part del seu públic. Si això segueix així pot acabar com el rosari de l'aurora.

Sembla que l'Artà ha fet tot el que pot fer, fins i tot pareix que iniciï la baixada. Els responsables deuen creure que està bé i si és així no hi ha per què demanar-los un reflexió i un intent de canvi. Qui sap si les seves aspiracions no eren altres que aquestes: jugar amb allò que tenen més a prop, no cercar-se complicacions, no preocupar-se d'usar totes les possibilitats i no fer cas de resultats. Que es descendeix? sempre hi haurà excuses, per exemple que l'afició no respon.

Ciclisme

Serafi Rosselló Sancho, nou president del Club Ciclista

El Club Ciclista Artanense té nou President. Es tracta de Serafi Rosselló, un assidu practicant de la bicicleta en la modalitat dita social que és la que més funciona a l'actualitat. S'ha parlat que els ciclistes socials s'han fet càrrec del Club que duia unes temporades dins el marasma més absolut. El nou President ens ha fet unes breus manifestacions.

- A partir de la I Challenge de Llevant, disputada l'any passat la gent s'ha animat molt fins al punt de considerar convenient fer-se càrrec del Club. Un parell d'amics em demanaren que acceptàs de ser el president i jo vaig accedir amb la condició que ells col·laborassin amb mi. El grup directiu som part de la vintena llarga de ciclistes que cada diumenge matí sortim plegats.

- La nostra intenció és mantenir la tònica habitual fins que tenguem clares quines són les possibilitats. Ja tenim un objectiu, que és construir una pista, en terrenys públics per assegurar-ne el futur. Ja tenim sol·licitat informació

que ens orienti com es pot fer amb ajudes dels organismes esportius.

- La resta de directius són els següents: vicepresident, Antoni Femenías, Figuereta; secretari, Miquel Genovard, Polit; vicesecretari, Sebastià Sastre Terrassa; tresorer, Antoni Flaquer, Porquer; i vocals: Joan Massanet, Cama; Joan Bernat, Pantalí; Lluís Nebot (de Capdepera); Tomeu Brunet, Rotlet; i Miquel Tous, "King" Funtillo.

Bàsquet: jornada del 22-12-90

Sènior masculí.

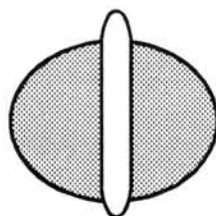
Bàsquet Inca, 39 - Sanimetal Artà, 36

L'aigua, el vent i el fred no bastaren per deslluir un partit que, a pesar de la puntuació final que enregistrà, oferí minut a minut un marcador molt igualat. Si a la primera part els inquers portaren la iniciativa amb avantatges de només 2 o 4 punts, a la segona fou ben a l'inrevés: el Sanimetal dominà el marcador fins gairebé al final. Però a falta d'un minut i mig, i per tercera vegada consecutiva en el que va de campionat, es tornà a perdre. No es va saber resoldre el matx de forma favorable i es perdé un partit que, tot just encetada la segona volta, hagués pogut enlairar la moral i els ànims d'un Sanimetal desconegut que comença a comptar els partits per derrotes: cinc de consecutives.

Sènior femení.

Esport Es Port, 66 - El Dorado Artà, 46

Dues parts ben diferents les del partit jugat a Felanitx. I és que l'equip artanenc no es despertà fins passat el descans. La manca de concentració i disposició en el joc feren que s'acabàs la primera part perdent per 34 a 14. En el segon temps, en canvi, el partit s'equilibrà en joc i es jugà molt millor (32-32) però l'excés de punts encaixats en el primer temps bastaren perquè les felanitxeres arribassen al final amb un còmode avantatge al seu favor.

Futbol base

Lliga de juvenils.

C. D. Artà, 1 - C. D. Montuïri, 1

Lliga de cadets.

C.D. España, 1 - C. D. Avance, 0

Lliga d'infantils.

No es reanuda fins avui dia 12.

Lliga de benjamins.

C. D. Cardassar, 0 - C. D. Avance, 2

C. D. Avance, 2 - C. D. Campos-A, 2

Dia 29 es va jugar un amistós entre el C.

D. Poblense i el C. D. Avance, líders

destacats dels seus respectius grups. El

resultat final, empat a dos gols, re-

flecteix la igualtat entre els dos equips.

Va ser una gran espectacle entre dos

equips en un gran moment de forma. I

un espectador d'excepció: Llorenç

Serra Ferrer, entrenador del primer

equip del R. C. D. Mallorca.

Esport Escolar. - Les competicions són a punt de reanudar-se, després del parèntesi de vacances. Vegeu a la foto els quatre guanyadors de la primera jornada. Els dos més grans són en Benet Nicolau Ferragut i n'Aina Castaño Cerdà (que repetiren triomf a la segona jornada). Els dos més petits són en Jaume Ferrer Payeras i na Maria Francesca Martí Maria

Homenatge a Pere Matemales Llinàs

S'està organitzant un homenatge a Pere Matemales Llinàs que, tot i no estar confirmada la data de celebració, és molt possible que sigui el diumenge dia 17 de febrer.

La idea té un origen doble. Per una part un grup d'amics seus tenien en projecte aquest homenatge des de l'aspecte de president de l'Orfeó Artanenc, càrrec que ocupava en Pere en el moment del seu traspàs. Per altra el C. D. Artà també el preparava des del punt de vista esportiu com a gran aficionat i mecenes del Club durant tants d'anys. Unides les dues iniciatives, s'està elaborant el programa definitiu d'actes a organitzar. Com que dimarts dia 8 a la nit va celebrar la primera reunió entre tots els que volen tirar envant aquest homenatge, no hi ha encara més que idees i propostes que necessiten ser confirmades i que, en tot cas, ampliarem a la nostra edició del dia 26.

S'ha format una comissió econòmica per recollir les aportacions, totalment lliures, dels interessats a col·laborar a les despeses dels actes. L'encarregat d'aquesta missió és en Guillem Mascaró al qual es poden dirigir tots els que desitgin cooperar.

Volley

Viatges Manacor, 2 - Ferreteria Pascual, 3

Ferreteria Pascual, 3 - Viatges Maga-Tours, 1

Es Tai, 3 - Ferreteria Pascual, 0

Ferreteria Pascual, 3 - Transportes Serra, 2

Ferreteria Pascual, 3 - Joieria Manacor, 1

Tot i haver perdut un partit l'equip artanenc continua líder.

Més notícies del C.D. Avance

Com a ampliació de les notícies que avançarem en l'edició anterior relatives a canvis d'entrenador, la directiva del C. D. Avance va cobrir la vacant d'entrenador dels cadets amb n'Antoni Alzamora, que ja se n'ha fet càrrec. Fins aquí la notícia, diguem-ne oficial.

Hem sabut que els pares, o el pare, perquè sembla que només era un, que havia conspirat en contra d'en Joan

Llavata tenia una alternativa que va presentar a la directiva. Aquesta, però, va preferir consultar-ho abans amb els jugadors, que es negaren en rodó a acceptar la proposta. Per sortir de l'impasse (recordem que en Llavata havia dimitit per pròpia iniciativa) varen ser els mateixos jugadors que suggeriren ser entrenats per Toni Cama.

JUSTET JUSTET el dia de Nadal canejava l'hora perquè el nin Jesús prengué la primera dosi del calostre matern, vet ací que a la cantonada de Montserrat Blanes-Santa Margalida, me top amb en Toni de Sa Ferreria. El més normal de l'encontre matinenc hagués estat dar-nos les bones festes. Idò no, si esperaves un centimet, amb una aglà conforma't. Servidor, davant la manca d'escometença volia passar de llis, però pensau vosaltres, tractant-se d'un cerca pous com és en Toni, qualsevol es lliura de l'empresa! Al temps que posava la mobilette damunt el cavallet i sense adreçar els ulls a un lloc concret, en Toni me digué: "Meiam si saps quantes classes de pets hi ha?". "I quantes ni pugui haver, Toni? Per ventura tres o quatre". "Has fet curt. Catorze. Sí, fiet, catorze classes de bombes invisibles te puc anomenar". "Viva en Sancho Garrancho, Toni, jo mai hagués cregut que sa família petera fos tan nombrosa". "Per què no fas una cosa? Tu aquestes festes no t'aturis de passejar pes poble, així en voure gent que surt de donar es molts d'anys, li pitges es manat i te promet que en venir es vespre l'hauràs aglapida i classificada tota, sa petegedissa que t'he dit". "Me pareix, me pareix Toni que val la pena fer-ho tal com tu dius, ara que jo tenc poques manyes ferm per exercir d'ensuma culs". "De pardal, que em fas dir tu ara! No siguis tan groller. Ningú te diu que l'hagis de tragar, sa pudor. Només has de parar esment en es renou, i a s'aroma deixa-la tota pes petejador. Tu el vas seguint apropet apropet i quan sentis escardar es tromboner, fas marxa enrere. En aquesta situació has d'esser com es cunís". "Toni, no fotis faves". "Faves m'has dit? Jo no és de faves que parl, és de pets i sols que en diguis què mana, n'estic servit perquè no vui que et creguis que jo vaig de berbes. Escolta, tu fes sa prova i ja me tornaràs sa resposta, que jo sempre procur dir sa veritat. Perquè també deus sabre ses dues coses més falses del món?". "No foi, no les sé jo Toni". "Idò les te diré: llàgrima de dona i coixera de ca, és lo més fals que hi ha. Que passis un Nadal feliç i que tot lo que entri per alt surti d'hora i a bon lloc". "Amèn, Toni".

LA SETMANA DE NADAL va ser de ronyons clossos. Les tanques oníriques del pensament s'obriren de pint en ample. D'una banda, el taverner còsmic de la Colònia de Sant Pere suplantà la personalitat d'en Joan "Fontaner" (trescaire sempitern de les contrades arabines). D'altra part, l'amo en Llorenç Canai posava la llonga al bou de la metafísica, mentres en Toni Manyà s'apuntava soci de la societat draculaniana amb la condició, sine quae non, que les sessions dels fideus telúrics havien d'esser a les dotze del matí segons el meridià de la Bassa d'en Fasol. Així, tots els gitàpols nocturns deixarien emmagatzemada la condició d'òlibes de llàntia i d'aquest demble podrien mostrar la formal identitat d'empirreumes d'aigua eixuta. Pel que fa referència al multifacètic llauner (mestre honoris pausa del gran i general consell colònic), esperam que una volta recuperat del patatús socio-lingüístic que el rubècula poeta dels espais oberts li infringí, reapareixerà fet un toro amb plomes de lloro, aplanant tot el que se li posi a tir de clau d'estrella. No obstant això li prevenim una reencarnació despullada de qualsevol mena de cucó amarat de salsa baulera, ja que per superar les prediccions de l'amo en Llorenç Canai, s'haurà d'exercir a la abadia de la cova d'en Moreió, a on l'abat Dom Canai ha dictat sentència habeas corpus del cas, amb aquesta jurisprudent canonada: "El judici ha fet es quissons. Per tant, Nos, jutge jutjador de mals d'altres i buranyes de llopija, dictam la causa definitiva; aquest tribunal considera que tots els consideràndos a considerar, només són llacor per ennegreir la fosca. S'aixeca l'artròsica sessió".

COM A CLOENDA volem posar en net el testament hològraf d'en Sebastià

Funtillo. En aquell instant, en Jeroni Murtó fou anomenat albacea sine die i notari absolut de la voluntat d'en Tià. Si en Jeroni signà l'escriptura, ni el gran Houdini la designarà. Veieu una síntesi de la Funtillada: "Jo, Sebastià Funtillo, natural del carrer d'en Toni Blanes, ministre plenipotenciari de Son Taiet, posseïdor de la creu del celibat (vulgo fadrinatge mal duit) i del toison de la real confraria de Son Curt allargat, solemnement fas a saber que les meves capacitats mentals estan en plena harmonia amb les facultats sexuals, i que m'assisteix el dret d'atorgar i distribuir mos béns de la manera següent: deix el cos físic a la Parròquia perquè, d'una punyetera vegada, es substituïsquí la figura de l'Ecce Homo. Així, per les processons de Setmana Santa, el poble tindrà ocasió de veure'l complet i sense el canyar de davall la túnica pòrpora. Això ve a dir, que no sia ningú que s'atravesca a cremar ni aventar les meves cendres. Per foc, ja n'hi ha prou amb el foc ardent que sempre ha acompanyat els meus actes afrodísiaes, i amb el foc cremador de les notes muntanyes. Ho he dit i ho sign, ben assegut, a la taula d'honor del despatx oficial de la república socialista del meu R-12". Artà, 28 de desembre de 1990. Nota Bene: el testament roman guardat dins la cambra cuirassada del centre monacal del Dorado, les quals claus seran per triplicat, amb dret exclusiu de servir-se'n, únicament per part d'en Jeroni Murtó, en Toni Sinto i na Maria Sua".

ENDEVINETA de Pere Xim

Solució a la darrera publicada:
**Encara hi ha gent grossera.
¿No ho vós cara d'aubarroc
que això és un taperot
quan surt de la taperera?**

És cosa tan grossa
mala de comparar.
Sempre sol dormissar.
Fa més que destrossa.
Si se vol despertar,
vas tot dret a la fossa,
i a moltes parts n'hi ha.

(solució al proper número)